

Erdészeti és Faipari Híradó

XXXI. évfolyam 1. szám
2021. augusztus-
szeptember

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

Fókuszban a NEFAG Zrt.
Megújul a soproni Alma Mater:
interjú Fábián Attila rektorral
Az OEE 151. vándorgyűlése

Stihl Timbersports nemzeti bajnokság – 2021

A 2021. évi Nemzeti Bajnokságot Juhász István, többszörös magyar bajnok nyerte (79 ponttal). A második helyezett Bózsó Zoltán, a harmadik pedig Juszó Zsolt lett (mindketten 56 ponttal). Strúbel József a negyedik helyre érkezett. A Rookie Cup ifjúsági versenyt Strúbel Bence nyerte.

Itthon és a nagyvilágban

A 2021. év is bővelkedett érdekes eseményekben, amelyek érintették az erdészeket, vagy éppen erdészek vitték véghez. Kezdjük az elején!

Január attól volt hangos, hogy csatlakozott a SOE-hez az ERTI és a TAEG. Ezzel lezárult a kissé hosszúra nyúlt átszervezési huzavona. Az összevonás remélhető előnyeire még várni kell egy picit.

(Ld. Fülöp Attila rektorral készült interjúkat!)

Sajnos elmaradt az EFDSZ év elejére tervezett nemzetközi szakszervezeti konferenciája.

Elindult egy hosszú országfásítási, emlékerdő avatási mozgalom. Ez utóbbi a vadászati világhiállítás fölvezetője, tulajdonképpen PR esemény. Az országfásítás pedig inkább telepítésfásítás, ebből nehezen lesz 27 százalék az ország erdeinek aránya. De ne legyünk türelmetlenek. Nagy István agrárminiszter megígérte az erdősítési támogatások folytatását.

Ebben az évben is beindultak a vándortáborok. Kiss László OEE elnök a legjelentősebb közönségkapcsolati rendezvénysorozatként emlegette a vándorgyűlést.

A Covid miatt elmaradt idén is a nemzetközi sportnapok.

Kihagyások után idén sor került mind a Stihl Timbersports bajnokságra, mind az országos fakitermelő-bajnokságra, amit a Stihl Magyarország alapításának 30 éves évfordulójára rendeztek meg Bükkzsercen 32 csapat részvételével.

Ebben az évben kezdett igazán dübörögni a vadászati világhiállítás sokféle rendezvényének az előkészületi sorozata. Kiállításokat, műemlék bemutató házakat, múzeumi bővítéseket avattak.

Újra és újra izgalmakat okoz a medveügy hazánkban is. A mackók legújabbban az egrieket ijesztgetik. A farkasok pedig rivalizálnak a medvékkel, már ami a pánikkeltést illeti. Csak

úgy ne járjunk velük is mint a kárókatonákkal és a hódokkal...

Augusztus 26-27-én zajlott az OEE 151. vándorgyűlése. Az illusztris vendégeknek köszönhetően soha nem látott médiaérdeklődés közepette. A KEFAG kollektívája minden elismerést megérdemel.

Idén is megrendezik az Alföldi Erdők Egyesülete kutatói napját Püspökladányban.

Lesz idén még MEGOSZ országos gyűlés, meg számos OEE évzáró szakosztályülés, hogy az apróbbakról is szóljak.

Ami a külföldi eseményeket illeti, nem sok jóról számolhatok be.

Az egyik legszomorúbb hiány, hogy idén is elmaradt a Dél-Koreába tervezett erdészeti világgongresszus. Bár ez nem érint sokunkat, a szakma nemzetközi megítélését nem javítja. A konferenciára jövőre kerítenek szert.

Fahiány és drágulás borzolja az építkezők, kereskedők, és egyéb érdekeltek idegeit világszerte. Úgy tűnik, az ágazat környékén állandósulni fog a hektikus ármozgás. Persze vannak, akik örülnek ennek, s természetesen olyanok is, akik mind ebből busás haszonra tesznek szert.

A korábbiakban elfogadott Zöld Megállapodást követően újabb csapás érte a nemzetközi erdészközösséget az EU erdészeti stratégia nyilvánosságra hozatala következtében. Hiába volt számos tiltakozás szakmai és politikai körökből egyaránt, az EU Bizottság szinte hajthatatlannak bizonyult. 14 ország szakminisztere intezett petíciót a Bizottsághoz, amely csak minimális változtatásra volt hajlandó, az erdők gazdasági szerepét előbbre sorolta. Ez a példátlanul autoriter döntés még most is hullámokat ver, hisz' a vándorgyűlés majd minden szónoka élesen bírálta az EU erdészeti stratégiát.

2021 is az erdőtüzek éve Európa-szerte, Ausztráliában és Amerikában. Hál' Istennek, hazánk a pozitív példák közé tartozott, alig szóltak erdőtüzekről a hírek.

A barnamedve úgy újra meg újra fölütötte a fejét Erdélyben. Talán az új (magyar) miniszter rendet tud teremteni a legnagyobb európai barnamedve populáció környékén.

Persze medveügyek Amerikában is vannak, de a nagy földrészben egy-két ember halála nem mindig éri el a média ingerküszöbét.

Mint ahogy a vándorgyűlés 20 fős szakszervezeti küldöttsége sem érte el a minimumhatárt. A résztvevők 3-5 százalékát kitevő mozgalmárok nem „térítették el” a rendezvény fősodrárt. Ideje követnünk a románok példáját a belépési nyilatkozattal. **Zétényi Zoltán**

Tartalom

Az EFDSZ 2021. évi programjai . . . 1

Kiterjedt erdőségek az alföldi rónán – Fókuszban a Jászság erdei, aránya, avagy a NEFAG Zrt. múltja, jelene és jövője 4

Juttatások csak a szakszervezeti tagoknak 4

A NEFAG mindig oroszlárnész vállalt az erdőtelepítésben 5

A legnagyobb erdészet irányítója . . . 7

Aki beleszeretett az erdészkedésbe 8

„Látjátok, ezt is én ültettem” 8

Bagi István a Jászság aranyáról . . 10

Aki a beruházásokat menedzseli . . 11

Megújul a soproni Alma Mater . . 13

Az OEE bugaci vándorgyűlése . . . 17

Szép idő volt, jó idő volt... 19

Stihl Timbersports nemzeti bajnokság – 2021 19

Emlékerdő telepítés Tiszaigaron . . 20

A török erdőtűz 20

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXXI. évfolyam 1. szám. • *Kiadja* az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • *Szerkesztőbizottság*: Dr. Halmágyi János elnök, Dudás Péter, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • Szentandrási Erzsébet korrektor • *Címlapon*: Bagi István ágazatvezető és segítője • *Fotó*: Zétényi Zoltán • *Nyomda*: Inform Kiadó és Nyomda Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

Az EFDSZ 2021. évi programjai

2021. első félévében megtartott Elnökségi ülések és az azokon megvitattott napirendi pontok

2021. 03. 03.

- Tájékoztató az EFDSZ 2020. évi gazdálkodásáról
- Javaslat az EFDSZ 2021. évi költségtervére
- Tájékoztató a Vadex Zrt. kollektív szerződésének a munkáltatói felmondásáról
- Tájékoztató az alapszervezetek átalakulásának jelenlegi helyzetéről
- Tájékoztató az EFDSZ Alapszabályának a módosításáról
- Tájékoztató a 2020. évi tagdíjbefizetés és taglétszám alakulásáról

- Tájékoztató az EFDSZ kommunikációs tervéről
- Javaslat az EFDSZ I. féléves üléstervére

2021. 04. 28.

- További javaslatok az EFDSZ 2021. évi költségtervére
- A soron következő EFDSZ kongresszus előkészítésének időarányos feladatai
- Tájékoztató a 2021. április 21-én – az Erdőkért felelős Államtitkárságon – megtartott egyeztető megbeszélésről

2021. 06. 16.

- Előzetes javaslatok az ITM 2021. évi pályázatára

- Javaslat az EFDSZ Elnökségének 2021. év II. féléves üléstervére

EFDSZ Kongresszusa: 2021. május 19.

- Az EFDSZ Pénzügyi Ellenőrző Bizottsága (PEB) jóváhagyta a beszámolót, amit írásban küldött meg. Ezt követően a járvány miatt a személyes részvétellel történő szavazás a beszámoló elfogadásáról meghiúsult, ezért online szavazásra került sor. A szavazásra jogosult küldöttektől 31 igen szavazat érkezett, nemleges és tartózkodó szavazat nem volt.
- Időközben a az Országos Bírósági Hivatal a beszámolót letétbe helyezte.

2021 áprilisában Zambó Péter, az AM erdőkért felelős államtitkára, valamint az ágazati szakszervezetek vezetői egyeztető megbeszélést tartottak

Tárgy: Emlékeztető

Időpont: 2021. április 21. 10.00 h

Helyszín: Agrárminisztérium, Budapest

Jelen vannak:

Zambó Péter államtitkár
Szentpéteri Sándor helyettes államtitkár
Dr. Halmágyi János EFDSZ-elnök
Dr. Huiber Tibor MÉDOSZ-elnök
Papp Tímea MÉDOSZ HOTEL vezető
Iványi László EFDSZ-alelnök
Górász László EFDSZ-alelnök

A tárgyaló delegációk kölcsönös közönetés után rögtön a tárgyra tértek:

Dr. Halmágyi János: (továbbiakban H.J.) Adódnak-e értékesítési nehézségek a fapiacon kialakult külpiazi értékesítés miatt?

Zambó Péter: (továbbiakban Z.P.) Az ágazatban 2021-ben jelenleg nem tapasztalhatók külpiazi értékesítési anomáliák, az értékesítések mindenhol a tervezett ütemnek megfelelően alakulnak. Az államtitkárság a bevételek optimalizálása érdekében megtette a szükséges intézkedéseket, ennek hatása már az idei évben is jelentkezni fog.

H.J.: Az államtitkárság központi utasítására kellett-e a társaságoknál létszámcsoökkentést végrehajtani?

Z.P.: A bérfejlesztés tekintetében az említett társaságról nem volt részletes adat, a bérfejlesztés vélhetően nem maradt el, de azt elképzelhetőnek tartom, hogy a tervezett bértömeg nem került kihasználásra. Valójában a 2020. évre elfogadott üzleti tervek teljesítése az év folyamán a pandémiás

Zambó Péter államtitkár

helyzet miatt átdolgozásra kerültek. Az államtitkárság a társaságok havi beszámolási kötelezettségével folyamatosan kapott információt a kialakult helyzetről, az eredmények tényleges és várható alakulásáról. Ahol likviditási probléma jelentkezett, ott saját hatáskörben a társaságok közötti üzleti kölcsön nyújtásával megteremtették a működési feltételeket, megszüntetve a pénzügyi gondokat. Az a cél vezette az államtitkárságot, hogy az együttműködést erősítve, önerőből oldják meg a pandémia következtében kialakult nehéz helyzetet. Hangsúlyozva, hogy üzleti kölcsönök nyújtásával és nem vagyonátadás technikájával történt a segítségnyújtás azoknál a társaságoknál, amelyek ezt igényelték.

H.J.: Erdemi eredményt hozott-e a munkaidőalap csökkentése?

Z.P.: Az államtitkárság egyetlen erdőgazdaságnál sem rendelt el létszámcsoökkentést, azonban a válsághelyzetre adott vezetői intézkedésekről minden esetben kért és kapott tájékoztatást. A napi működéshez

Dr. Halmágyi János EFDSZ-elnök

szükséges megszorító intézkedésekben segítő iránymutatásokkal sikerült az ágazatnak úrrá lenni a válsághelyzeten. Megemlítem, hogy kompenzálás nem fordult elő.

H.J.: Milyen elvárásokat támaszt a gazdaság eredményességére vonatkozóan az államtitkárság a 2021. évre?

Z.P.: A pandémiás helyzet miatt kiadott vezetői intézkedési javaslatok között szerepelt a szakszervezetek megfelelő tájékoztatásának fontossága. A nehéz vezetői döntések után minden esetben a helyzet elmúlásával a csökkentett bérek később ellentételezésre kerültek.

A 2021. évre vonatkozó eredményességi elvárások elemzésénél kiemelendő, hogy a 2021. évi terv 1 Mrd Ft-tal magasabb üzemi eredmény elvárást mutat a 2020. évhez képest. Ennek szakmai okai vannak. A beadott anyagokban a szakmai felülvizsgálat során volt javítás felfelé, és előfordult korrekció lefelé is. A vadkilövési tervek emelésre kerültek. A vadkár csökkentése miatt jelezve lett az átdolgozás

igénye néhány társaság felé. A fatermek értékesítése során az 1 m³ fatermek ára nem csökkenhetett 2021-ben 2020-hoz képest. A jelenlegi tapasztalatok azt mutatják, hogy a 2021. év eredménye kedvezőbben alakulhat az előző évihez képest.

H.J.: Milyen mértékű bérfejlesztéssel számol az államtitkárság a 2021. évi üzleti tervek összeállításakor?

Z.P.: A bérfejlesztést tekintve a 2020-as év tényadatahoz a korrekciók végrehajtását engedélyezte az államtitkárság. Ha a terv tartalmazza ezen tételeket, akkor a módosított bázisra 5,6%-os fejlesztésre van mód a 2021. évben.

H.J.: Mi az államtitkárság és az államtitkár úr álláspontja a kollektív szerződések egyoldalú felmondásával kapcsolatban?

Z.P.: A kollektív szerződés két fél hosszú távú együttműködését biztosítja. Szükséges a rendezett munkaügyi kapcsolatok biztosításához. Ha abban változtatásra van szükség – indokolt esetben –, azt közös akarat alapján lehet módosítani, ennek megvannak a megfelelő módszerei. Az egyoldalú felmondás egyértelműen nem elegáns megoldás, lehetőleg kerülni kell.

H.J.: Indokolt volt-e a kötelező béren felüli juttatások felfüggesztése?

Z.P.: Az Agrárminisztérium alárendeltségébe tartozó összes költségvetési szervezetre és gazdasági társaságra kiadott korlátozással kapcsolatban több szakmai fórumon

is kifejtettem a véleményem. Röviden összefoglalva az intézkedésbe olyan kevésbé szerencsés elemek is bekerültek, amelyek elkeseredést okozhattak (pl. jubileumi juttatás kifizetése, bér). Ennek megváltoztatására nem volt mód. Az államtitkárság megteremtette a lehetőséget arra, hogy egyedi kérés alapján kifizetésre kerülhessenek indokolt kérések. Megjegyzem, volt olyan kérés is, amit nem engedélyeztem.

H.J.: Várható-e további zrt.-k alapítványi irányításba szervezése?

Z.P.: A TAEG tekintetében ez megtörtént, más társaság esetében ez nincs napirenden.

H.J.: Folytatódik-e társaságok faipari egységeinek kiszervezése, ill. mi indokolja ezt a szervezeti változtatást?

Z.P.: A társaságok faipari egységeinek átszervezésével kapcsolatban az a kialakult stratégia, hogy az elsődleges feldolgozási tevékenységet az erdőgazdaságok megtartják, és az erre irányuló szándékot támogatja a tulajdonos. A parkettagyártás már ezen felül esik.

H.J.: Megkapták a társaságoknál a helyi szakszervezeti vezetők a megfelelő tájékoztatást a 2021. évi tervekkel kapcsolatban? Mi úgy érezzük, hogy nem.

Z.P.: Ezt sajnálattal hallom, mivel a tervezés során mindenhol törekedni kell arra, hogy az elkészült terveket mindenki megismerje, elfogadja, és a végrehajtás érdekében

mindenki a saját területén megtegye a szükséges lépéseket. Erre egy módszer lehet, ha egy kávé mellett akár 10 perces beszélgetés keretében megtárgyalják a fontosabb kérdéseket.

H.J.: Szeretnénk jelezni, hogy a SZÉP kártya kedvezményes járulék teher melletti felhasználási lehetőségeinek bővítése kedvező lenne a dolgozói körnek.

Z.P.: A beszélgetés végén újra megállapítom, hogy az ilyen beszélgetésekre szükség van, a továbbiakban mindenki tájékoztatása a saját területét az itt elhangzott kérdésekről.

A 2021. évvel kapcsolatban elhangzott továbbá, hogy a szakmai rendezvények programjai elég sűrűek, ezért a sportnapok megrendezésével kapcsolatban a VERGA Zrt.-vel kell egyeztetni, de augusztus közepéig meg kell tartani, mert utána már igen zsúfolt a program.

Hivatkozva a pandémiára és a gazdasági helyzetre, sajnos még mindig előfordul, hogy egyes vezetők az erdészeti egyenruhát az adható kategóriába sorolják.

H.J.: Megköszönjük a lehetőséget, és ígérjük, hogy tovább erősítjük az együttműködést, viszont azt kérjük, hogy az államtitkár úr is tájékoztassa a társaságok vezetését a mostani tárgyalásról és annak tapasztalatairól.

Z.P.: A beszélgetést ezennel bezárom, köszönöm a részvételt.

VADEX KSZ felmondás körülményei, jelenlegi állása

2021. 02. 02-án dátumozott levélben a VADEX vezérigazgatója arról értesítette a VADEX Szakszervezeti Bizottság Titkárát, hogy a 2010. 04. 01-jén kötött, 2013. 01. 01. napján módosított VADEX Kollektív Szerződést a mellékletekkel együtt 2021. május 03. napjára a VADEX munkáltatói jogkörét gyakorlóként felmondja.

A VADEX Szakszervezeti Bizottság (VSZB) és az Üzemi Tanács (ÜT) 2021. 02. 25-én tartott ülésén megtárgyalta a felmondás körülményeit, kialakította a VSZB által képviselt álláspontját és a további lépéseket. Az ülésen megjelent VADEX vezérigazgatója, illetve az EFDSZ Elnöke. Röviden összefoglalta a felmondás körülményeit, valamint kinyilvánította azt a szándékát, hogy a határidőn belül szándékában áll aláírni és elfogadni az új Kollektív Szerződést.

A VSZB már az ülésen jelezte, hogy azonnal kezdeményezi az egyeztetés megkezdését a VADEX Munkáltatói és a kollektív szerződéskötésre jogosult VSZB tárgyaló bizottsága között. Azt is megállapította, hogy az érvényben lévő Kollektív Szerződés szellemét betartva

Górász László EFDSZ-alelnök

az új Kollektív Szerződés megkötésének nincs jogi akadálya.

A VSZB Titkáraként kijelentettem, hogy a VSZB megfelel a MT 276 § előírásnak, ami a 10%-os szabályra vonatkozik. A VSZB minden tőle telhetőt megtett annak érdekében, hogy 2021. május 3-áig megállapodás születhessen az új VADEX Kollektív Szerződésről. Az ülésen kijelölésre kerültek az egyeztetésben részt vevő személyek, illetve a tárgyaló bizottság is. Tájékoztattam a VSZB-ülésről a VADEX kollektíváját.

Az egyeztető tárgyalások megkezdésére javasolt időpontnak 2021. március 9. kedd 9 óra lett elfogadva. Az első ülésen érdemi témák nem kerültek tárgyalásra, csak azt fogalmazták meg, hogy a május 03-ig lehe-

tőség szerint legyen a KSZ tárgyalás bezárva és elfogadva az új szerződés.

A következő tárgyalás május 3-án lett megtartva. Az ülésen a Kollektív Szerződés érdemi egyeztetése nem történt meg, viszont a cégvezetés előterjesztette a VADEX 2021. évi CAFETERIA Szabályzat javaslatát, amellyel egybekötve javaslatot tett arra, hogy a 2020. évi CAFETERIA-juttatás még hátralévő összege csak azoknak a dolgozóknak járjon, akik a kifizetéskor még a VADEX dolgozói. A 2020. évi juttatásra vonatkozó döntést megtárgyalta és elfogadta a munkavállalói oldal. A további juttatás igénybevételenek szabályozását mindkét fél aláírta.

Az új VADEX KSZ elkészítésével kapcsolatban a munkáltatói oldal a dolgozóktól kapott véleményeket is tartalmazó változatát a munkaadói oldal átértékelésre és átdolgozásra alkalmasnak tartotta, és megkezdte a végleges ajánlat kidolgozását.

A kidolgozás utáni egyeztető tárgyalásra a 2021. 08. 02-03. időpont lett megjelölve. Jelenleg a munkavállalói tárgyaló bizottság még nem kapta meg a munkáltatói oldal végleges változatát.

Górász László
VADEX SZB és ÜT titkár

Kiterjedt erdősegek az alföldi rónán

Fókuszban a Jászság aranya, avagy a NEFAG Zrt. múltja, jelene és jövője

Hatvanöt évvel ezelőtt alapították azt az erdőgazdaságot, amelyet ma NEFAG Zrt.-nek neveznek.

Ez a társaság több mint 31 000 hektár állami tulajdonú erdő szorgalmas vagyongazdálkodója.

Ami a „történelem előtti időköt” illeti, jogelődje a Szolnok Megyei Állami Erdőgazdaság, 1950. augusztus 1-jén alakult

meg, mindössze 126 hektár állami erdőterületen.

Az ezt követő hőskorban a térségben hatalmas erdőtelepítési munkálatok indultak. A társaság erdeinek jelentős része ennek a természetformáló munkának az eredménye.

Ahogy ők fogalmaznak, az erdőgazdaságok sorában „a gazdálkodási adottságok

tekintetében, mint a klíma, az éghajlat, a talajviszonyok, igen kedvezőtlen helyezést tudhat magáénak társaságunk”, ennek ellenére e mostoha viszonyok között is rendkívüli értéket tart fenn és hoz létre folyamatosan.

Erre voltunk kíváncsiak, amikor a társaság szakembereit arra kértük, hogy árulják el, mi a sikereik titka.

A juttatások csak a szakszervezeti tagoknak járjanak

Beszélgetés Benei Béla szakszervezeti titkárral

43 éve dolgozik a Monori Erdészetnél. Amikor bizalmiként elkezdte a szakszervezeti munkát, még sokkal szélesebb palettával üzemelt az erdészet, gépüzem működött, saját gépeik voltak, tuskózó, szállító járművek és két fűrészüzem is dolgozott. Mintegy nyolcvan volt az erdészetnél. A '90-es évek átszervezése után a szállítók és a gépesek kimentek a magánszférába. Ebből az is következett, hogy csökkent a szakszervezeti tagok száma. De sikerült olyan kollektív szerződést kötni, amelyben az illetményfa ügyét is rendezték. Jelenleg 9 m³-t kapnak. Ez a korábbi 7 m³-ból azért emelkedhetett meg, mert az illetményföld megszűnt. A régi szép időkben a nyugdíjasok is kaptak 2 m³-t. Ha illetményfa nem lenne, ma már egyetlen dolgozót sem találnának a művelésben.

– Az szomorít el, hogy amikor a kollektív szerződés megkötése előtt voltunk, mindenki biztatott, hogy szurkolunk neked – emlékezik Benei Béla. Amikor kész volt, eléjük tettem a szakszervezeti belépési nyilatkozatot, de senki sem írta alá. Ezt a románok csinálják a legjobban – magyarázza tovább a szakszervezeti titkár. – Ott a kollektív szerződésben bennfoglaltatik, hogy a juttatások csak a szakszervezeti tagoknak járnak. Ezzel is ösztönzik a dolgozókat, hogy szakszervezeti tagok legyenek.

ErFa Hír: A szomszédunk erdészeti cégeinél a felvételnél eléjük teszik a szakszervezeti belépési nyilatkozatot is. A románoknál a szervezettség meghaladja a 90 százalékot.

Benei Béla szakszervezeti titkár

B.B.: A románokéhoz hasonló rendszert kellene bevezetni nálunk is – állítja tizenöt éve Benei Béla. – Az volna igazságos megoldás, mert a szakszervezet kiharcolja a kedvezményeket, a tagok fizetik a tagdíjat, mások meg beleülnek a készbe és kérdezzétek, hogy mikor vehetem már ki az illetményföldöt.

A cégtörténethez tartozik, hogy az egyik korábbi vezérigazgató, Szebeni László, egy kanadai tanulmányútról azzal jött haza, hogy szeretné elérni, itt is legyen az erdészeknek szolgálati gépkocsijuk. A kezdeményezése elindított egy folyamatot, melyben ő maga és utódai tevékenyen részt vettek. Ennek köszönhetően elmondható, hogy a 2000-es évek közepétől minden erdésznek, vadásznak céges szolgálati autó áll a rendelkezésére. Azelőtt a Trabant, a Wartburg meg a Simson volt az erdészek járműve. Pedig mindenki tudja, hogy a homok mindent „megesz.” Mélyen a zsebbe kellett nyúlni, ha valami tönkrement.

Szolgálati lakás, mind az erdésztechnikusok, mind az erdőmérnökök számára rendelkezésre áll. Jelenleg hat erdésztechnikus lakik szolgálati lakásban, és többen kapnak albérleti támogatást. 2021-ben egy szolgálati lakást vásárolt a cég, 2022-ben kettő lakást fog építtetni.

Jelenleg 25-30 százalékos a szervezettség. A cég szántódi üdülője még megvan, sőt szándékukban állt további üdülési lehetőséget is vásárolni. A szántódi apartmanokban egy heti turnus 50 ezer forintba kerül. Idén, aki igényelte, az meg is kapta.

A monori erdészetnél nincsenek akkora távolságok, mint a szolnokiaknál, így könnyebben tudják egymást segíteni, helyettesíteni. Három kerületben még vannak saját fizikai dolgozók, ők adják a szakszervezeti tagok zömét.

B.B.: A vállalati döntések a központban születnek, de általában megküldik az írásos anyagot nekem is és kérik a véleményemet, aláírást – magyarázza a titkár. Az év elején tartunk egy megbeszélést, ahol áttekintjük az elmúlt évet és az új év várható teendőit.

Régóta húzódozó ügy az ágazati kollektív szerződés. Benei Béla szerint az eltérő feltételekből adódó érdekellentétek miatt nem jöhetett létre a mai napig a megálapodás.

ErFa Hír: Merre tovább szakszervezet? – tettük föl az alapkérdést.

B.B.: Szakszervezetre, érdekképviseletre mindig szükség lesz – hangzott a titkár válasza. – Az pedig, hogy mekkora lesz a szervezettség, az emberfüggő.

ErFa Hír: Látja a vezetői utánpótlást?

B.B.: Igen, van néhány agilis fiatalember, akikben van lendület.

N.L. –Z.Z.

A NEFAG mindig oroszlánrészt vállalt az erdőtelepítésekben

Beszélgetés Dégi Zoltán vezérigazgatóval

A NEFAG Zrt. az Alföld erdeinek gondos kezelője. Gazdálkodási területének döntő hányada az erdőklíma határán mozog, mégis kiterjedt erdőket telepít, újít, kezel és hasznosít. Közjóléti tevékenységét és társadalmi szerepvállalását mi sem bizonyítja jobban, mint hogy 1996. október 2-án a Társaság Erdei Művelődési Házában alakult meg az Országos Erdészeti Egyesület Erdei Iskola Szakosztálya. A Tácsik Mihály által teremtett haladó szemléletű hagyomány ápolása azóta is a társaság szemléletének szerves részét képezi. Érdekes és értékes jellemzője a cégnek, az organikus építézet gyakorlatias alkalmazása a különböző objektumok tervezése és kivitelezése során. Említésre méltó többek között a Társaság központi épülete, a Pustavacsi Vendégház, illetve a 2020-ban átadásra került Szarvasgomba Feldolgozó Üzem. Ezen épületek magukon hordozzák a vezérigazgató „keze nyomát” ami a szó szoros értelmében értendő, ugyanis kiderítettük, hogy a vezérigazgató amatőr fafaragó. Ezt néhány műve is bizonyítja a cég székházának előterében.

A hátrányos termőhelyi adottságok, az óriási működési területen elszórt erdőállományok kezelési nehézségeinek ellenére is a Társaság gazdaságosan működik, sőt mi több éves árbevétele évről évre meredeken felfelé ível.

Mi a titok?

Erről és még számos izgalmas részletről kérdeztük a Cég vezérigazgatóját, Dégi Zoltánt.

Erdészeti és Faipari Híradó: Honnan jött ez az elkötelezettsége a faanyag iránt, hogy alakba formálja az alaktalant?

Dégi Zoltán: Sokat jártam ki az erdőbe, nézegettem a fákat keresve a legalkalmasabb egyedeket. Először kopjafákat faragtam a szüleim sírjára. Tiszaföldvári vagyok, ott nyugszanak a szüleim. Majd egyre erősödött a bennem az igény, hogy képzőművészi hajlamaimat kiélhessem, s erre a fafaragás rendkívül alkalmasnak bizonyult.

ErFa Hír.: Végzés után merre vitt az útja?

D.Z.: Először Bajára kerültem, ott dolgoztam a Duna-parton egy tanácsi bútorgyárban, mint faipari mérnök. Mivel a NEFAG-nak is volt egy bútorgyára a pipagyárral együtt Nagykőrösön – a nagy ládagyár mellett –, meghirdettek egy

pályázatot olyan faipari mérnök számára, aki a bútorgyártáshoz is ért. Akkoriban volt egy nagy faipari osztály a központban, aminek Kollár Mihály volt a vezetője.

Komoly faipari ágazat volt: Pustavacson akácfeldolgozó üzem, Abádszalókon ládagyár működött, Szajolban ment a fagyármányüzem, Csévharaszt is dolgozott.

Az árbevétele lényegesen nagyobb volt, mint a fahasználaté.

ErFa Hír.: Miért szorult vissza ez az ágazat?

D.Z.: Az alapvető ok az volt, hogy a rendszerváltásnál a nagykőrösi üzem – amely raklapot, csomagolóanyagot gyártott – termékeinél nagy árzuhanás volt. Emlékszem, hogy azt mondtuk, tíz márkáért nem adjuk oda a raklapot, s pár hónap múlva hétért sem tudtuk eladni. Százezer darabos készleteink halmozódtak föl. Abban az üzemben ötszáz ember dolgozott. Ekkor kellett a NEFAG-nak öncsödöt jelentenie. Ez indította meg a faipar visszaépítésének folyamatát.

ErFa Hír.: A piac mondta ki az ítéletet...

D.Z.: Nem tudtuk azon az áron előállítani a termékeinket, amit a piac adott volna érte. Sok saját és vásárolt fát is feldolgoztunk. Mintegy 60 000 m³-t hasznosítottunk évente, ami azt jelentette, hogy a legnagyobb hazai raklapgyártó cég voltunk. A rendszerváltáskor „estünk bele” a piaci viszonyokba, s akkor derült ki, hogy nem a piac követelményei szerint dolgoztunk.

ErFa Hír.: Miből adódott a magas önköltség?

D.Z.: Az ötszáz ember juttatásai nagyon magas költségeket keletkeztettek. Ma a kecskemétiiek száz emberrel nagyobb mennyiséget állítanak elő. Ha jól emlékszem, a TMK üzemünkben mintegy 110-en dolgoztak. Önálló vasútüzemünk is volt, ahol a vasutasaink dolgoztak. A ládagyár pedig milliós szám gyártotta keleti exportra a gyümölcsös ládákat.

ErFa Hír.: Kik vezényelték le ezt a kritikus időszakot?

D.Z.: Elég sűrűn változott a vezetés akkoriban, a '80-as évek végén Török László, majd Tácsik Mihály vezették a vállalatot, végül Szebeni Lászlót nevezték ki csődbiztosnak (1992–1999 között). A kritikus időszak lezárultát követően Tóth Imre, majd Horgosi Zsolt vette át a cég irányítását.

ErFa Hír.: 2010-ben volt a nagy váltás...

D.Z.: Nekünk már a Magyar Fejlesztési Bankhoz kellett bemennünk átvenni

Dégi Zoltán vezérigazgató

Seregi Jánostól, a portfólió igazgatójától a „stafétabotot.”

ErFa Hír.: Milyen elképzelésekkel, stratégiával látott neki a munkának?

D.Z.: Akkor már 25 éve itt dolgoztam a cégnél, erdészeti igazgató voltam, tagja az igazgatóságnak, tehát volt rálátásom a társaság helyzetére. A NEFAG-ra mindig jellemző volt, hogy takarékos gazdálkodást folytatott, hiszen a mostohább körülmények között gazdálkodó cégeknél mindig visszafogottan mentek a dolgok. Mi itt az Alföld közepén, a legszárazabb termőhelyeken nagyon meggondoltuk, hogy mire is költjük a pénzünket és miből tudunk eredményt termelni. Az a cél lebegett a szemem előtt, hogy minél hatékonyabban, gazdaságosabban működő céget irányítsak. Például az akkori 1500 m²-es központi iroda a belvárosban túl nagy volt a 20-25 fős létszámhoz. Amikor én bekerültem a központba 1986-ban, akkor 125-en voltunk ugyanebben az épületben. Most az egész cégnél 150-en dolgozunk.

ErFa Hír.: Voltak fizikai dolgozók is?

D.Z.: Az elmúlt években jellemzően ötven fő a fizikai állomány létszáma. De volt olyan időszak a cég életében, hogy több mint ötszáz közfoglalkoztatottat alkalmaztunk. Most 46-ot alig bírunk a rendszerünkbe vonni.

ErFa Hír.: Milyen alapvető különbségek vannak a tíz évvel ezelőtti és a mai NEFAG között?

D.Z.: Talán a leginkább szembevetendő, hogy a cég profilja bővült, és a súlypontok kissé eltolódtak. Eddig a fahasználat dominált, a cég abból tartotta fenn magát. Most van erdei melléktermék ágazatunk, illetve faiparunk, és vállalkozási tevékenységgel is foglalkozunk. Mindemellett nagyon szépen teljesít a közjólét, a vadászat is. Gyorsabban reagálunk minden változásra, és folyamatos növekedésben

vagyunk. A tíz évvel ezelőttihez képest csaknem megdupláztuk az árbevételünket: akkor nem értük el az 1,6 Mrd forintot, ma meghaladtuk a 3 Mrd-ot. Elmondható, hogy erre a teljesítményre kevés cég képes. Persze mindezt az élet kényszerítette ki. Amihez lehetőségeinkhez mérten igyekeztük alkalmazkodni.

ErFa Hír.: Mi a helyzet az erdősítés terén?

D.Z.: A NEFAG itt az Alföld közepén mindig oroszlánrészt vállalt az erdőtelepítésekben. Ha minden jól megy, az ősszel legalább 150 hektárt fogunk telepíteni erdőtulajdonosoknak a közvetlen közeli területeinkben. Saját területünk nagyon kevés van, azok is főleg nagy szántókkal körülvéve. Most éppen a vízügyesekkel tárgyalunk egy területcserével kapcsolatban. Ezek a területeken nincs természetvédelmi korlátozás érvényben, így kiváló nemesnyár állományokat hozhatunk létre közel 100 hektáron.

ErFa Hír.: Nem sok, talán 15 százaléka a védett terület...

D.Z.: A kezelésünkben lévő erdők szinte mind az ötvenes években telepített származékterületek. Természetvédelmi szempontból nem képviselnek jelentős értékeket, emiatt a gazdálkodás lényegesen egyszerűbb ezeken a területeken. Ebből a szempontból szerencsések vagyunk. Természetesen a védett területeken a természetvédelmi előírásokat maximálisan szem előtt tartva végezzük a beavatkozásokat.

ErFa Hír.: Vannak idős reliktum tölgyesek itt-ott... Azoknak mi lesz a sorsuk?

D.Z.: Ezeket meghagyjuk az utókor-nak.

ErFa Hír.: A NEFAG úgymond akác-nagyhatalom...

D.Z.: Ha a világ bármely részéről jönnek akáctermesztés iránt érdeklődők, azok a Nyírerdőnél és nálunk kötnek ki, és itt tanulmányozhatják az akácnevelés rejtelmeit... De vannak szép számban tölgyeseink is. Ezek 40-50 év múlva óriási természetvédelmi értéket fognak képviselni.

ErFa Hír.: Korábban nem tartozott a szarvasgomba-pártolók közé. Mi okozta a pálfordulást a földalatti gomba megítélésében?

D.Z.: Alapvetően az, hogy nem nagyon akar kérkedni az ember – mondja nevetve a vezérigazgató. Akkoriban még nem akartuk nagydobra verni, hogy foglalkozunk a szarvasgomba-témával. Ki kellett alakítani és megérlelni a gyakorlati tennivalókat a gyűjtéssel, a feldolgozással és a kereskedelemmel kapcsolatban. Az első meglepetés még évtizedekkel ezelőtt ért, amikor felkeresett egy fiatalember azzal, hogy befizetne szarvasgomba gyűjtésre. Hellyel és kávéval kínáltam, gondolván, aki olyanért akar fizetni amire korábban nem volt példa, azt nem szabad elküldeni. Magam

akkor szembesültem a dologgal, hogy földalatti gombát szeretne gyűjteni. Az idő tájt még semmilyen szabályozás nem volt ezen a területen. Kérdeztem, mennyit fizetne? Százetret – felelte a fiatalember. Hű, akkor ennek a fele sem tréfa – gondoltam magamban. A következő évben is jött, mondtam, hogy most már magasabb az ár. – Én is úgy gondoltam, hogy többet fizetek, ötszázetret – mondta szemrebbenés nélkül. Így szép lassan beindult az üzlet. Nagy előrelépést jelentett a szabályozás, a rendeletek megjelenése. Nem volt egyszerű a dolog, mert közben az illegális gombászok kapával, gereblyével „gyűjtötték” a szarvasgombát, s mi nem tudtuk a több száz hektáros területeket megvédeni. Körülnézünk Európában hogy mások, hogy csinálják. Akkor határoztuk el, hogy pályázatok útján kiadjuk a területeket a szarvasgomba gyűjtési jogának megszerzésére, s a védelem ezek után már a gyűjtő felelőssége.

ErFa Hír.: Kellettek ehhez szakemberek is...

D.Z.: Igen, magam is kitanultam ezt a szakmát, levizsgáztam, és nekem is van saját vizsgázott kutyám. Bagi István kollégánk az egyik úttörő, aki már több mint húsz éve üzi a gombászokdást. Ahogy tisztult a jogi környezet, egyre kevesebben garázdálkodtak ezen a területen. Egyébként nagyon érzékeny a szarvasgomba, többek között az éghajlatra. Nagyon keveset tudunk még erről a földalatti gombáról. Ha Jásziványban betesz a földbe akár fordítva egy tölgy csemetét, akkor ott biztos lesz gomba alatta. A termőhely döntő fontosságú. A tölgy tömeges csipkésposloska megjelenésekor kevesebb volt a termés, idén nincs invázió, jobb a terméskilátások. Biztos előrejelzés azonban nem adható, mert – mint mondtam – keveset tudunk a gomba ökológiájáról. Számtalan egyéb tényező is befolyással van a termésre (tavaszi-nyári hónapok átlaghőmérséklete, csapadékmennyiség, talajhőmérséklet stb.), amiknek még nem pontosan ismerjük a hatásmechanizmusát.

ErFa Hír.: Nagy elhatározás kellett a feldolgozóüzem létesítéséhez...

D.Z.: Valóban. Amikor láttuk, hogy mekkora lehetőség van ebben a szegmensben, kezdtük felvásárolni a gyűjtőtől a gombát. A felvásárolt nyersanyagot pedig tovább értékesítjük. Ezen a területen is sok konkurencia dolgozik. Például Olaszországból kéthetente jönnek felvásárlók. Az üzem létesítése mellett a másik fontos érv az volt – tekintettel arra –, hogy ez egy élelmiszer, emiatt az nem megenyegedett, hogy az erdőben megszedett gombát az erdőszélen továbbadják és elvigyék külföldre.

ErFa Hír.: A következő lépés a saját gombatermék értékesítése...

D.Z.: Ez lényegesen nehezebb és bonyolultabb folyamat, mint a friss gom-

ba értékesítése. Hazánkban ennek nincs hagyománya és a szakértő gárda is foghíjas. Itthon a szarvasgomba felhasználása még gyerekcipőben jár. Igaz ez mind a feldolgozási technológiára, mind az értékesítésre. Az emberek nem ismerik kellőképpen széles körű felhasználásának lehetőségeit. Sokakban elérhetetlenül drága alapanyagként realizálódik, azonban ezt a tévképzetet igyekeztünk eloszlatni az átlagember számára is elérhető termékpalettánkkal. Szívügyünk, hogy hazánkban is ismertté és közkedvelté váljon ez az ingyencsodás finomság. Azonban még nagyon az elején tartunk a folyamatnak. Eddig meghatároztuk azt a termékkört, amelyben meg akarjuk fogni a piacot. A nagyobb szakmai kiállításokon is megjelenünk több mint 20-féle saját termékkel, többek között a szarvasgombás akácmezzel. Megszólítjuk a nagyobb áruházláncokat és szakáruháztakat is.

ErFa Hír.: Mikorrhizált csemetével saját telepítésű ültetvény létesítésére gondoltak?

D.Z.: Nem, viszont magánszemélyek részére vállaljuk a mikorrhizált csemetével való erdőtelepítést. Termőre fordulás után pedig garantáljuk a felvásárlást is.

ErFa Hír.: Gondolkoznak-e a feldolgozás további innovatív fejlesztésén, új termékek, készítmények előállításán, hogy nagyobb legyen a hozzáadott érték?

D.Z.: Ezt az üzemet az olaszországi nagyobb cégek mintájára hoztuk létre, lehetőségünk van liofilizált és szárított termékek gyártására, illetve örlemény előállítására. Elképzeléseink vannak, de először az üzem kapacitását kell kihasználnunk. A legnagyobb gond, hogy alig van olyan üzlet, ahol forgalmaznának szarvasgombás terméket. Tárgyalunk szállodaláncokat ellátó céggel, és multinacionális kereskedelmi láncokkal is. Sajnos a szállodák szerint nincs olyan vendégkörök, amelyiket érdekelne a szarvasgomba.

ErFa Hír.: Hogy látja, a lakosság szemében az erdészek megítélése változott?

D.Z.: Mindenképpen változott, annak ellenére, hogy itt nincs olyan hagyománya az erdészkedésnek, mint a Bükkben vagy a Bakonyban. Ott egy-egy faluban három erdész is lakik és dolgozik, nálunk tíz falura jut egy erdész. Ott a falu az erdőből, erdészetből élt. Nálunk is örülnek, hogy már nekünk is van erdőnk, de itt más az emberek szemlélete e téren.

ErFa Hír.: Az óriási működési területen milyen a kapcsolatuk az önkormányzatokkal?

D.Z.: A szolnoki önkormányzattal kiváló a kapcsolatunk, és a mintegy száz-húsz további önkormányzattal kapcsolatban is elmondhatom, hogy jó viszonyt ápolunk mindegyikkükkel. Az önkormányzatok jelentős hányadának évi rendszerességgel szolgáltatunk szociális tűzfátot is.

Zétényi Z. – Nagy L.

Az ország legnagyobb működési területű erdészetének irányítója

André Zoltán erdészetigazgató portréja

Egész Jász-Nagykun-Szolnok megyét érinti a működési terület, benne több mint tízezer hektár erdővel. Korábban közel egy évtizedig a Monori Erdészetnél dolgozott. Az erdészet területén a hatvanas években kétezer hektár erdőt is telepítettek egy év alatt.

Erdészeti és Faipari Híradó: Kérjük, mutassa be az erdészetét! Mit emelne ki?

André Zoltán: Elsősorban a hatalmas kezelt működési területet. Ez az, ami a legjellemzőbb és ez okozza a legtöbb nehézséget a gazdálkodás során. Az erdészet egyik végétől a másikig 150 km-t autózhatunk. Az országban ez a legnagyobb működési területű erdészet. Ebből adódik, hogy sokféle termőhelyen gazdálkodunk: vannak ártéri, homoki és kötött talajú területeink. Van olyan félreeső település és erdőrészlet, ahova jó, ha két-három évenként jutunk csak el. Ami a munkát illeti, van arborétumunk, vadasparkunk, szarvasgomba-termőterületeink, emellett számos közjóléti tevékenységet folytatunk, továbbá rengeteg magán erdőbirtokossal vagyunk kapcsolatban.

ErFa Hír: A nagy terület miatt kevésbé védhető az erdő. Mi a helyzet a falópá-sokkal?

A.Z.: Nem jellemző erre a vidékre ez a probléma, talán azért, mert a lakott területektől messzebb vannak az erdeink. Ahol pedig ez a jelenség fokozottan érvényesül, ott a lakott területhez legközelebb nem a mi erdeink vannak. Tehát a mi erdeink mentesek e nyomás alól.

ErFa Hír: Kik dolgoznak az erdészetnél?

A.Z.: A létszámunk elég jelentős, mintegy negyvenen vagyunk. Közülük 18 fizikai állományú dolgozó. De közülük többen nem a klasszikus erdészeti munkakörben, hanem a vadasparkban, illetve az arborétumban dolgoznak. A kimondott erdészeti tevékenységeket mi csak irányítjuk. A nagy munkák idején több száz ember dolgozik, több tíz teherautót kell kiszolgálni, és sok fakitermelő brigád végzi a munkát, ők mind vállalkozók. Ők végzik az erdőápolásokat is, valamint van néhány közfoglalkoztatott is.

ErFa Hír: Mire a legbüszkébb az erdészetnél?

A.Z.: Minden erdész a magáénak érzi a területét. Nagy önállósággal dolgoznak, és bátran számíthatok rájuk. Kötődnek ehhez a tájhoz, amely nem a legjobb feltételeket adja az erdőgazdálkodásnak, mégis a magukénak érzik ezt a vidéket. Itt minden eredményért meg kell küzdeni, és ebből fakad az a büszkeség, amit tapasztalok közöttük. Arról nem is beszélve, hogy minden egyes fát, amit kivágunk, azt korábban az erdészet telepítette. Itt semmi nem hullott az ölünkbe, hanem a cégnek, az embereknek kellett megküzdeni érte, hogy ma itt ennyi erdő álljon.

ErFa Hír: Van-e üres terület, ahol erdőt lehetne telepíteni?

A.Z.: Van, jelenleg mintegy negyven hektár vár telepítésre. Ezek többnyire az erdeinkhez kapcsolódó egykori szántók. Ezen túlmenően kivitelezőként bekapcsolódunk a települések fásítási programjába is. Ebben az évben komoly erdősítési feladatok állnak előttünk. Most folyik a talaj-előkészítés, de már előre félünk, hogy rövid lesz az ősz, és gondjaink lehetnek a csemetekiemeléssel és az ültetéssel. Itt sok esetben az időjárás szeszélyei szabják meg az elvégezhető feladatok körét. Kötött talajainkon egy kiadós esőzés után szinte lehetetlenné válik a közlekedés és így a munkavégzés.

ErFa Hír: Melyek a legértékesebb választékaik?

André Zoltán erdészetigazgató

A.Z.: Nekünk a tűzifa a legértékesebb választékunk.

ErFa Hír: Mennyi az akác aránya?

A.Z.: Nincs olyan sok, érdekes, hogy az összes területből 56 százalék kocsányos tölgy, cser és kőris. A maradékon osztozik a nemes nyár, a hazai nyár és az akác.

ErFa Hír: Érintette a céget a tölgyteljes kapcsolatos piaci hullámmás?

A.Z.: Nem, mert amikor ezeket a tölgyeseket telepítették – a hatvanas években –, azt remélték, hogy hatvan év múlva, tehát napjainkban, itt már rönkök erdőállományok lesznek. Sajnos ezek a termőhelyek nem alkalmasak arra, hogy rönk méretekké váljanak, ezért nem neveljenek. Többnyire levegőtlen, tömör, kötött talajokon tenyésznek ezek az állományok, s itt a gyökérzet csak időszakosan képes felvenni a vizet a talajból.

Nagy L. – Zétényi Z.

Márton-napi liba-lakoma Szolnokon

2012. november 14. „Szent Márton püspök az éjjel erre járt, üzenete szájra szájra jár. Minden ember a télre készüljön, s Márton napján libát süssön.”

A NEFAG ZRT. minden évben több alkalommal is vendégül látja a térségben lakó fogyasztókkal élőket térítésmentesen, akár egy napra, vagy táborig foglalkozás keretein belül.

November 7-én, szerdán Szent Márton-nap alkalmából egész napos programot szervezett számukra a NEFAG ZRT. Erdei Művelődés Háza és Iskola „Szent Márton-napi ludasságok – avagy liba-lakoma?” címmel.

Amíg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szolnoki és monori Gondviselés Háza Fogytékosok Nappali Intézmény fiataljai és kísérőik közül mindenki meg nem érkezett, addig lehetőségük volt levelet elővarázsolni papír alól; termékekből, erdő kincseiből különböző állatfigurákat készíteni, emellett még a fotós műhelyben mulatságos, libás képet is készíthettek. Igyekeztek a szervezők, hogy minél többet legyenek a fogyasztókkal élők a friss levegőn, mivel sok időt töltenek a négy fal között. Miután megérkezett mindenki, a kemence mellett fogyasztották el a tízórait: libatepertőt, libaszíros kenyeret, és kemencében sült krumplit. Ezután a Szent Márton-napi népi hagyományokat elevenítették fel (...) **(ForestPress)**

Aki beleszeretett az erdészkedésbe

Beszélgetés Baranyai Andrea csemetekert-vezető erdésszel

Andrea eredetileg gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnökként végzett, de idővel kedvet kapott az erdészkedéshez.

A NEFAG-nál közmunkásként indult a karrierje, közben elvégezte a szegedi erdészeti technikumot. A képesítés megszerzését követően előbb beosztott erdész, majd a Mikebudai Csemetekert vezetője lett.

A kertben a nagy forróság ellenére az asszonyok hajladoxva gyomlálják az akáccsemete ültetvényt.

Behúzódnak a hűvös irodába, ott fagatjuk a hőlgyet.

Erdészeti és Faipari Híradó: Milyen fajok csemetéit nevelik?

Baranyai Andrea: akácot, szürkenyárat, kocsányos tölgyet, háromféle nemesnyár klónt, az olaszt, a Kopeckyt és Pannóniát. Az egyéves akáccsemetéink 1,5–2 métereseek, amiket a vevőink rendszerint megcsodálnak. Ezekon kívül hibrid kukorica termesztéssel is foglalkozunk. Kizárólag olyan alapanyaggal foglalkozunk, amelyet nem kell címerezni.

ErFa Hír: Saját felhasználásra vagy eladásra nevelik a csemetét?

Baranyai Andrea csemetekert-vezető

B.A.: Főként saját felhasználásra, de a maradékot természetesen értékesítjük. A csemetetermesztés mezőgazdasági ág, erősen függ az időjárástól, a kórokozók, károsítók évi mennyiségétől. Ha valamilyen gond támad, a mendei csemetekert kisegít bennünket. Ott is termesztik ezeket a fajokokat.

ErFa Hír: Mekkora mennyiségeket képzeljünk el?

B.A.: Akácból mintegy 400 ezer, nemes nyárból 150 ezer, szürkenyárból 300 ezer, kocsányos tölgyből 70 ezer csemetét adtunk ki évente.

ErFa Hír: Hogy zajlik a kiemelés és a szállítás?

B.A.: Ősszel, ha eljön az ideje, az erdészetek értesítenek bennünket, hogy ültetésre elő van készítve a terület, akkor kiemeljük, és egy vállalkozó szállítja az ültetés helyszínére.

ErFa Hír: Milyen kiszorításban szállítják?

B.A.: Háromféle tételbe csomagoljuk: a 40–60 cm-eseket százazs kötegebe, a 60–100-asokat ötvenes kötegebe, a 150–180 közöttieket harmincasával kötegeljük, a 120 cm-eseket és a 180-as nemesnyárat tízes kötegebe. Kiemelés után a kisebb csemetéket általában elvermeljük, és másnap jönnek értük. Szállítás előtt pedig locsoljuk a kötegeket. A szállításkor ragaszkodunk a csemeték takarásához. Az ültetés helyszínén is általában elvermelik a csemetét.

ErFa Hír: Hogyan védekeznek a károsítók ellen?

B.A.: Egy vállalkozó kéthetente permetezi az ültetvényeket. Évenként tartanak növényvédelmi szemlét, amivel igazolják, hogy egészségesek a csemetéink.

ErFa Hír: Hányan dolgoznak a csemetekertben?

B.A.: Öt közmunkás, egy fizikai dolgozó és egy gépkezelő.

Z.Z.-N.L.

„Látjátok, ezt is én ültettem”

Gulyás József kerületvezető erdész vallomása a szakmáról

Pusztavacs környékén sok erdőről elmondható a címéli kijelentés. Gulyás József az elmúlt 40 évben nem télenkedett, áldozatos munkájával jelentősen hozzájárult Magyarország erdőszülségének növeléséhez.

Gulyás József: Itt zömében akác állományok vannak, de van valamennyi tölgy és minimális fenyő is – avat be minket a részletekbe a kerület gazdája.

Erdészeti és Faipari Híradó: A vállalkozói helyiek vagy máshová valók?

G.J.: Nem idevalósiak, a tágabb környékből valók. Az eredetileg itt dolgozó művelők és használók már kiöregedtek. Volt olyan időszak, hogy Örkényre és Albertirsára is 20-20 vagonos irányvo-

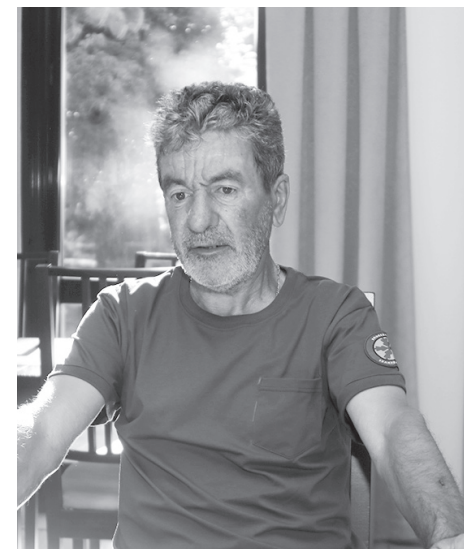
natokat kértünk. Alig győztem ide-oda szaladgálni. Jelenleg már csak nagykörösi vagonfeladásunk van.

ErFa Hír: Milyen választékokat termelnek?

G.J.: Arra törekszünk, hogy minél több ipari fát tudjunk kihozni. A mostani 19 hektáros akáctermelés mintegy 60 százaléka ipari fa, 40 százaléka tűzifa. Az ipari fa jobbára rönk és oszlop. Ezekből megy a mikebudai és a csévharaszi fűrészüzembe, de a többségét belföldi vevőknek értékesítjük.

ErFa Hír: Mi a helyzet a vaddisznóval?

G.J.: Két kertünk van, a nagykörösi és a pusztavacsi. Mindkettőt gyakorlatilag le kellett „nullázni”. Eddig még nem volt pozitív ASP-esetünk, elhullott disznót még nem találtunk. Időnként adunk mintát a mandulából és a szívveréből. Dámunk és

Gulyás József kerületvezető erdész

özünk van. De ez a vidék nem mezőgazdasági területekkel szabdalta vidék, ahol a legjobban érzi magát az őz. Az itteni őzbaktrófea csak a töredékét adja az alföldi mezőgazdasági területeken élőkének.

ErFa Hír.: Kik a vadászvendégeik?

G.J.: Jobbára külföldiek, de a vírus-helyzet miatt ez megváltozott, és idén magyarok jöttek zömében. Ők pedig nem a legnagyobb bikákra mentek. A kilövési tervünket teljesítettük. A felújításokat pedig kénytelenek vagyunk bekeríteni. A mi területünkön is megjelent a sakál, több példány került már terítékre. Szinte naponta kint vagyunk és mozgunk a területen, igyekszünk megállítani a terjedését.

ErFa Hír.: Milyen fegyverei vannak?

G.J.: Van egy céges sörétes és egy céges golyós fegyverem.

ErFa Hír.: Tagja valamelyik vadász-társaságnak?

G.J.: Nem, de jó régen meghívtak egy vadászatra, fácánra mentünk, és felajánlották, hogy lépjek be. Igen ám, de közben megsöréteztek egy hajtót. Egész estig ott kellett állnunk a helyünkön a helyszínelés miatt. Nem a hajtó volt hibás, az egyértelmű volt. Hazafelé megmondtam az invitá-

Gulyás József

lónak, hogy itt nem akarok tag lenni. De máshova sem jelentkeztem azóta sem.

ErFa Hír.: Mi tartotta meg ezen a vidéken a pályafutása során?

G.J.: Negyvenkét éve vagyok itt. Elsősorban a szakmaszeretet. Mert ki az, aki meg van elégedve a fizetésével? Talán a milliomosok.

ErFa Hír.: A szakma melyik részét, mozzanatát kedveli a legjobban?

G.J.: Ha egy véghasználat után sikeresen felújítom a területet, akkor kiviszem a családot és megmutatom nekik: Látjátok, ezt is én ültettem.

ErFa Hír.: Hány év van még a nyugdíjig?

G.J.: Még négy év.

ErFa Hír.: Elmegy majd nyugdíjba?

G.J.: Azt még meg is kell érni. Még nem tudom, mert lehet, hogy otthon megzavarodnék – neveti el magát a kerületvezető.

ErFa Hír.: Ha felső vezető lenne ennél a társaságnál, akkor melyik ágazat irányába fejlesztené a céget?

G.J.: Az erdő, ami fönntartja a gazdaságot. Arra kell odafigyelni.

N.L.–Z.Z.

Epizódok a „békeharcos” időkből

„Vacs-pusztá a 19. században népesült be újra. Előbb tanyák jelentek meg területén, majd a templomrom körül megkezdődött a mai község kialakulása. A 19. század végén Pusztavacs déli és nyugati határában nagyarányú erdőtelepítések zajlottak, ekkor alakult ki határának hatalmas erdőkkel borított mai képe is.”

„Az 1980-as évek első felében az ország közepéhez közel eső nagyréten óriási tömegrendezvényeket, úgynevezett Béke-fesztiválokat tartottak. A rossz szervezés miatt a falura nehezedő nyomás azonban hamarosan kiváltotta a pusztavacsiak elégedetlenségét. A fokozódó tiltakozás miatt 1985 után a Béke-fesztiválokat megszüntették.”(WIKIPÉDIA)

Az ország közepét mutató Jel-toronyhoz és az 1984-es pusztavacsi békefesztivál helyszínére is ellátogattunk. Itt idézte föl emlékeit Gulyás József:

– Akkor már az erdészetről dolgoztam, s nekünk is volt itt egy bemutató sátrunk. Azon túl, hogy magyaráztuk a látnivalókat az érdeklődőknek, beosztottak rendőrök és katonák mellé rendezőnek is. Ellenőriztük az árusokat, kiszűrtük az árdragítókat. A rendőrség az erdőben el volt tüntetve, mert ugyebár ez békefesztivál volt. Köröskörül az erdő tele volt rendőrrel. Aztán,

ahogy kitört a balhé, mindenkit ütöttek, vágta, rúgtak.

Úgy emlékszem, hogy amikor a műsorvezető bejelentette, hogy a P. Mobil nem fog fellépni, akkor szabadult el a pokol.

A mai békés körülményeknek megfelelően egy kíváncsi ürge dugta ki a fejét a biztonságos lyukából, és kezdett érdeklődve körülnézni...

Mi történik a közel 19 hektáros Pusztavacs 126 A erdőrészletben?

Változatos, néhol „elvadult tájon gázolunk”, itt egy erdei pihenőpark színpaddal és játszótérrel, ahol éppen egy nagy gyermekcsoport foglalkozása zajlik. Kissé odébb romépületek tűnnek elő a fák takarásából. Ez valamikor a helyi erdész szolgálati lakása volt. Tovább haladva éktelen kutyaugatásra leszünk figyelmesek. Kaukázusi ebek és villanypásztor is védi a járókelőktől és rosszindulatú betérőktől a fák között rejtőző minipalotát. Amint a kerületvezető úrtól megtudjuk, egy holland család vert tanyát, épített komoly házat az erdő közepén.

Ahogy közeledtünk a tett színhelyére, egy özcsalád és két dámtehén a borjaival váltott át az úton.

Épp egy vállalkozó brigádja végzi a termelést az akácban. A választékok a következők: 2,50-es akácűrészrönk, 2,50-es oszlop, 3 méteres akácoszlop, 2 méteres oszlopok, 4 méteres oszlop, szíjácsmart oszlop, 80 cm-es akác fagyártmányfa, 150-es fagyártmányfa és a tűzifa. Akad még egyéb keményfa is, például meggy, amely csak a tűzifa méretet üti meg.

Azért ekkora területet vágnak, mert nem haladhatja meg a 20 hektárt az egybefüggő tarvágás.

A vágásterület szélén már bevetésre készen várakozik a kamion, amely elszállítja a letermelt faanyagot.

Bagi István a Jászság aranyáról

Sokszor mondják, hogy a szarvasgombát aranyárban mérik, hasonlóképp keresik a földben. Valójában a szarvasgombák többségének ára inkább a többi ritkább fűszerekéhez hasonló. A NEFAG-gal, illetve a Jászsággal való kapcsolat magyarázata pedig az, hogy az itteni földben és különösen a jászsági tölgyesek gyökere körül jól érzi magát a földalatti gomba. Nem túlzás: itt található a nyári szarvasgomba legkiválóbb gyűjtőhelyei. Mindez korábban inkább gondot, mint örömet – pláne hasznot – hozott. Aztán a cég „integrálta”, a rejtőzködő kincssel való foglalkozást.

Bagi István

A szarvasgomba a NEFAG-nál már nem csak kuriózum, nem csak színesíti a termékpalettát és nem egy ember hobbi-ja, esetleg tudományos önmegvalósításának tárgya. Komolyan számolnak a szarvasgombával, azaz már nem mellékes gyűjtögetésről van szó. A kincset rejtő területek gondozásától a saját márkás, feldolgozott termék piacra viteléig foglalkoznak vele.

Nem volt persze egyszerű, amíg idáig jutottak. Mégis csak erdei „melléktermékről” van szó, és bár gomba, de nem olyan, mint a többi, és főleg nem annyit ér... Mivel – talán az ára miatt – divat is lett, szedte, rabolta aki érte, nem törődve a következményekkel. Szükség volt a szabályozásra. Ez 2013-ban történt meg. Ez, no meg az Olaszországban „mellékesen” szerzett tapasztalatok indították el a szarvasgomba nefagos karrierjét.

A szarvasgomba-ágazat vezetője, Bagi István persze nem csak „felülről”, akár a nemzetközi piac oldaláról tekint a triflára, hanem „alulnézetből”, mintegy a folyamat elejéről kezdi a bemutatást:

Bagi István: Kötelezően kell egy jó kutya, aki ugyanúgy tanul, vizsgázik, jogosítványt kap a gyűjtésre, mint a gazdája. Aztán ennek birtokában, regisztrációs díj ellenében egy-egy erdőrészt pályázaton elnyert jog alapján indulhat a keresés. Mindez nagy előrelépés ahhoz képest, ahogy régebben történt.

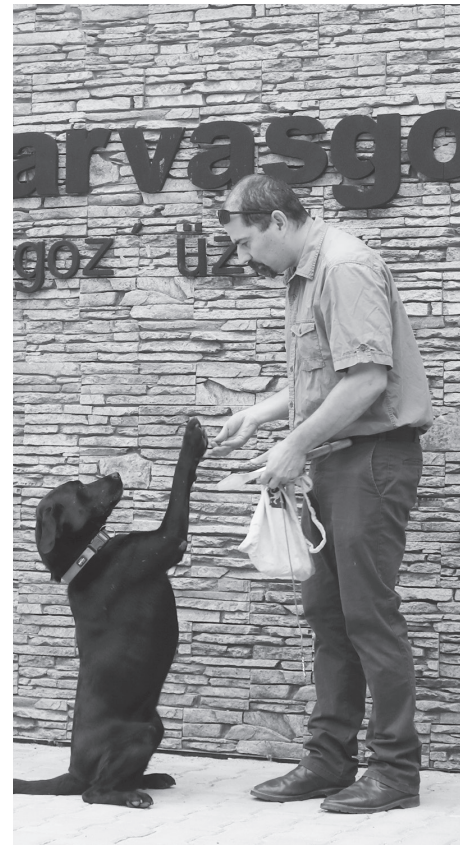
ErFa Híradó: Vagyis szabályozatlanul...

B.I.: ...szabályozatlanul és inkább gazdátlanul, ugyanis az erdő tulajdonosa – esetünkben a kezelője –, számára csak a gond maradt: ellenőrizni, büntetni, vitatkozni valamiről, ami nem is volt sem szakmailag, sem jogilag meghatározva.

ErFa Hír: Ez végül megtörtént, de nagyban mégis csak a Nefag mozdult a lehetőségére.

B.I.: Mondjam azt, hogy „mert itt a legjobbak az úgynevezett termőhelyi adottságok.” Ez azonban legfeljebb fél-igazság. Kellott először is, hogy itt a vezetésnek már volt rálátása a szarvasgombára. Ezekre alapozva aztán a gazdasági, érdekeltségi rendszer kidolgozása volt a fő feladat. Vagyis, hogy ne csak mindenki más, a cégünk is részesüljön a gomba hasznából. No meg a számunkra fontos – és a további jó gombatermesre tekintettel – erdő, a faállomány se károsodjon. Leegyszerűsítve, el kellett érni, hogy a hosszabb szerződéssel lekötött, illetve pályázatattal kiválasztott gyűjtő minden értelemben vigyázzon a gombára, az erdőre. A lényeg, hogy maradt/lett gomba, lehetett számolni vele egészen odáig, hogy 250 milliós költséggel bele mertünk vágni a feldolgozóüzem építésébe, amit egy éve vettünk birtokba.

ErFa Hír: Aztán a NEFAG-erdők minden gombája ide kerül.

Bagi István és munkatársa

B.I.: Ez egyáltalán nem biztos. A szarvasgombagyűjtési hozzájárulás birtokosa megfizette a bérleti díjat, viheti a piacra is, más kereskedőhöz is. De többnyire hozzánk hozzák az árut, amit mi már nem kényszerűségből azonnal, hanem a piaci viszonyokra tekintettel, vagy akár feldolgozva, a mennyiségi előnyöket kihasználva lehetőleg jókor, jó helyen értékesítünk.

ErFa Hír: Mi lesz a jászsági, kunsági szarvasgombából?

B.I.: Külföldi étteremben ízesít, vagy ipari felhasználásra kerül, azaz konzerv, vagy bármely élelmiszer ízesítésére használják.

ErFa Hír: Ahogy majd itt Szolnokon is...

B.I.: Egyelőre még az elején tartunk, vagyis a termékfejlesztésnél, de már tízegetnéhány saját márkás termékünk van.

Nagy László

Bagi István növénytermesztést tanult, de a diplomadolgozatát már gombából írta. Hobbiból madarászkodott, erről váltott a gombára. A szerencsének köszönhetően ott lehetett a szarvasgombász baráti kör alakulásakor 1997-ben az ELTÉ-n, ahol kevés „mezei” szarvasgombász volt, vagyis jókor volt jó helyen, már ami a későbbi pályáját illeti. „Mezei” szarvasgombász ugyanis rajta kívül nem volt. Aztán – még mindig csak a hobbiáéhoz – Olaszországból hozzájutott egy kiképzett keresőkutyához. Az országban ez volt az első. 1998-at irtunk...

Így indult a gombász, pontosabban, szarvasgombász karrier.

Aki a beruházásokat menedzseli

Beszélgetés Magyar István vadgazda mérnökkel, műszaki és vadászati vezetővel

Magyar Istvánról elmondható, hogy választott munkahelye iránt messzemenő-kig lojális. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy már a gyakornoki idejét is a NEFAG-nál töltötte, és most is itt dolgozik. Pályafutása alatt megízlelte és megszerette a közoktatás világát is, ugyanis tíz évig egy tiszafüredi középiskolában oktatott és nevelt. Részben faipari ismeretek, részben környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó tárgyak oktatásának keretében adta át felhalmozott tudását a felnövekvő nemzedékeknek. Azonban szíve visszahúzza szeretett cégéhez. Amikor visszatért a vadgazdálkodást és a beruházások irányítását kapta feladatátul.

Magyar István: Ami a fotókon látható épület – mutat körbe a tárgyaló falait díszítő fényképekre –, az szinte kivétel nélkül az elmúlt tíz évnek az eredménye. Többek között a pusztavacsi vadászház és az erdészet épülete, a monori erdészeti központ, valamint a karcagi vadászház, és a társaság központi épületének kialakítása. Ezek komoly beruházások voltak, és pénzben kifejezve is jelentős értéket ütnek meg.

ErFa Hír: A pénzügyi feltételek honnan származtak?

M.I.: Jelentős részben saját forrásból.

ErFa Hír: A hallottak alapján nem is olyan „kispályás” erdőgazdaság képe rajzolódik ki...

M.I.: Az erdőterületét illetően a kisebbek közé tartozik. De számos olyan piaci mutató van, amelyek alapján kiemelkedők a társaság adatai. Árbevétel-arányosan az első tízben vagyunk.

ErFa Hír: Az eredmények elsősorban termőhely- vagy területfüggőek?

M.I.: Működési területünk Jász-Nagykun-Szolnok megyét és Pest megye délkeleti részét foglalja magában, ami kellőképpen nagy terület. Azonban erdő-sültsége alacsony, ráadásul az erdők egymástól sok esetben távol találhatóak. Ezen körülmények miatt sok esetben komoly logisztikai szervezés szükséges a munká-

latok gazdaságos kivitelezéséhez. A termőhely sem mondható kedvezőnek, sok a kötött talajú terület, ahol a talajművelés időpontjának helyes megválasztása kulcskérdés. Homokterületeinken a nyári forrázó hőhullámok és az aszály nehezíti a gazdálkodást. Azonban megfelelő tervezéssel és lelkiismeretes munkával ezek az akadályok megúgorhatók, és eredményes gazdálkodás folytatható. Cégünk ezt a tevékenységet űzi profi szinten, az eredmények elsősorban ennek köszönhetőek.

ErFa Hír: Hogyan viszonyulnak a Tiszához?

M.I.: A Tisza folyó hullámterében gazdálkodunk. Mindenekelőtt óvjuk ezt az értékes élőhelyet, és igyekszünk természetközeli módszerek alkalmazásával kezelni a ránk bízott erdőket. A hullámterek kiváló termőhelynek számítanak, így az itt termelt faanyag minősége is osztályon felüli. Ezzel együtt komoly nehézségek is támadnak e téren. Kezdvé az abiotikus tényezőkkel, mint például az árvíz kártételeivel, az utóbbi időkben egyre gyakoribbá váló hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékkal és az ezek következtében kialakuló kényelmetlenségekkel. A faanyag kiszállítása a területekről ezekben az időszakokban nem lehetséges, ami további megoldandó problémákat generál.

ErFa Hír: Mi a helyzet a vadászattal?

M.I.: Az árbevétel tekintetében nem tudunk versenyezni a faanyag-értékesítéssel, azonban ez nem is célunk. Társaságunknál nagy múltú hagyományai vannak a vadászatnak, amelyeket a kollégák is előszeretettel ápolnak. Két kiemelkedő területünk van, Karcag környéke az apróvadás terület, a pusztavacsi pedig a nagyvadás. A vadászház annyiban kulcsfontosságú, hogy ha nincs, akkor az alapjában korlátozza a külföldi vadászok fogadását. A külhoni vadászok pedig elvárják a magas színvonalat. Így ennek a szolgáltatásnak a többletköltségeivel együtt kell élnünk. De az elégedett vendég sikerünk alappillére.

ErFa Hír: A vaddisznópestis probléma hogyan oldódott meg?

M.I.: Két lehetőség volt: vagy építünk még egy sor kerítést a vadaskert

Magyar István vadgazda mérnök

köré, vagy a vaddisznóállományt lenul-lázzuk. Az utóbbi mellett döntöttünk, annak ellenére, hogy nem voltak jelei a betegségnek. A dupla kerítéssel sem láttuk biztosnak azt, hogy ne juthatna be a fertőzés. Így a pusztavacsi kertünkben jelenleg csak dám van.

ErFa Hír: A gombafeldolgozó üzem is a közelmúlt beruházása...

M.I.: 2019–2020-ban fejeztük be az építkezést és szereltük fel a gépészeti berendezéseket.

ErFa Hír: Honnan tudták, hogy miként nézzen ki és mit tartalmazzon egy ilyen üzem?

M.I.: Széles körű kutató és feltárási munkát végeztünk ezen a téren: milyen termékeket szeretnénk előállítani, ehhez milyen gépek szükségesek, mi a technológiai sorrend stb. Ezzel az üzemméltalajdonképpen a friss gomba értékesítése mellett a felesleg feldolgozásával, vagy értékesítési gond esetén a hozzáadott értékkel javítjuk a gazdaságosságot. Meg kellett tanulnunk, hogy melyek azok az élelmiszerek, amelyekhez a szarvasgombát társítva az értékét növelhetjük. Egy ilyen termék például a szőlőmagolaj, amely hordozza a szarvasgomba íz- és illatanyagait. Fontos része a munkának a párhuzamosan zajló piackutatás és az innováció. Ezen túl pedig a piac megtartása. A termékeinket a prémium kategória felé igyekszünk vinni. Sajnos a Covid-helyzet nagyon megnehezítette az ilyen irányú lépéseinket.

Nagy L. – Zétényi Z.

Fölavatták a NEFAG Zrt. szolnoki Ökoturisztikai Központját

2007. augusztus 28. – A komplexum közel kétszáz millió forintos beruházás eredménye

Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, Herbály Imre, az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságának alelnöke és Horgosi Zsolt vezérigazgató társaságában átadta rendeltetésének a NEFAG Zrt. szolnoki Ökoturisztikai Központját.

A Széchenyi Parkerdő Erdei Művelődési Házában helyet kapott létesítmény hazánkban különlegességnek számító gerendaház, amely csupán látványnak is megkapó. A háromszintes, zömök építmény nem emelkedik ki a fás környezetből. Az épület belső kiképzése pedig mintaként szolgálhat a hasonló célú és funkciójú objektumoknak.

Az ünnepség hangulatát klasszikus fuvoladallamok, elragadó gyermekdalok és néptáncosok bemutatója tette bensőségesse. (...)

Az agrárminiszter beszédében többek között kiemelte, hogy az erdészet elsődleges feladata továbbra is a gazdasági tevékenység, a fatermesztés, de egyre fontosabb szele az erdészek munkálkodásának a közjóléti szolgáltatás is. A közjóléti funkciókkal kapcsolatban felhívta a figyelmet arra is, hogy egy ilyen létesítmény a legolcsóbban teszi elérhetővé a rekreációs lehetőségeket, a sétát, a kerékpározást, sőt a lovaglást. A vadaspark pedig alkalmat nyújt a különböző korosztályoknak, hogy megismerjék egyrészt a vadon élő állatokat, másrészt az egykori falusi gazdaságok természetes faunáját is. Véleménye sze-

rint az itt elsajátítható természetes gondolkodásmódnak egyre nagyobb lesz a szerepe.

A miniszter nem felelte el megemlíteni az éghajlatváltozással kapcsolatban az erdő szabályozó szerepét és az erdőtelepítés fontosságát sem. Ezeket a feladatokat az elhivatott erdészek kitűnően ellátják. Hangsúlyozta, hogy nem áll szemben a természettel sem az agrár-gazdálkodó, sem az erdész – szemben bizonyos szélsőséges szervezetek véleményével. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy ezek az aggodalmak megalapozatlanok, az erdőt nem kell félteni az erdészekről, a termőföldet a gazdálkodóktól, akik generációk sora óta művelik. A jövő generációja is ebből akar és fog megélni, úgy hogy fenntartják a kultúrállapotot. (...) **ForestPress**

Uniós oltalomban részesült a Jászsági nyári szarvasgomba

Az Európai Bizottság augusztus 19-én kihirdetett rendeletével a Jászsági nyári szarvasgomba elnevezést uniós oltalomban részesítette. Az oltalom alatt álló földrajzi jelzés a nyári szarvasgomba (*Tuber aestivum Vittad.*) föld alatti gombafajnak a megjelölt földrajzi helyen összegyűjtött, friss helyi változatát jelöli. Termőterülete az Észak-Alföldön, a Tarna és Zagyva völgyében elhelyezkedő Jászságban található. A Jászsági nyári szarvasgomba leginkább a tölgy, a mogyoró és a gyertyán gyökérzetén telepszik meg természetes módon, de ültetvényeken, úgynevezett Trifla-kertekben is terem.

A Jászsági nyári szarvasgomba egyedi illata leginkább főtt kukoricára vagy pörkölt és erjedt árpamalátára emlékeztet, amelyet a frissen kaszált füre jellemző illat kísér. Íze intenzív, a finom dióra hasonlít. Május végétől augusztus végéig terem, szemben a többi szarvasgombával, amelyek csak novemberig.

A jászsági szarvasgombász hagyományok ápolása érdekében Jászszentandrásán működik az ország első szarvasgombász-múzeuma. A Magyar Szarvasgombász Szövetség minden évben Jászszentandrásán, a „szarvasgomba fővárosában” tartja éves szezonnyitó rendezvényét, valamint a Szent László Szarvasgomba Lovagrenddel közös szarvasgombás ételek főzőversenyét.

A Jászsági nyári szarvasgomba 2016-ben elnyerte a „Hagyományok-Ízek-Régiók” (HÍR) védjegy használati jogát. Előszóval használják rá a „jászsági fekete gyémánt”, a „Jászság aranya”, vagy a „jász trifla” jelzőket, amelyek jól mutatják, hogy a terméket igen nagy becsben tartják. A termőtáj egyedülálló terméke magas áron értékesíthető a hazai és külföldön.

ForestPress

Svájci szarvasgomba kutatók a NEFAG Zrt.-nél

2013. április 22. – Magyarországon, természeti adottságai révén, kiváló szarvasgomba termőhelyek találhatóak.

A NEFAG Zrt. 2008. év óta foglalkozik aktívan a nyári szarvasgomba hasznosításával. Célkitűzései között szerepel gombatermő ültetvények létesítése, illetve a szarvasgomba szempontjából kiemelt jelentőségű erdők rendeltetésének megváltoztatása, fatermesztési cél helyett földalatti gombatermesztési célra. Az érintett területeken figyelemmel vannak az erdőfelújítások célállományainak megválasztásakor is a földalatti gombákra.

Az ország egyik legjobb szarvasgomba lelőhelyei a Jászságban lévő tölgyesekben találhatóak.

Március elején érkeztek a svájci Swiss Federal Research Institute WSL kutatói: Simon Egli, Ulf Büntgen, Dani Nievergelt, Magyarországra, a Jászságba. A NEFAG Zrt. területén végeznek vizsgálatokat a szarvasgomba fenológiai és ökológiai igényeinek felderítésére.

Céljuk, hogy a négy éven át tartó vizsgálatok során tanulmányozzák a szarvasgomba ökológiai, fenológiai és növekedési dinamikáját, tovább feltárják a gyűjtés esetleges hatásait a triflára.

A kutatás során három hetenként ellenőrzik a levizsgáztatott kutyák által gyűjtött gombák mennyiségét, tömegét, érettségét és DNS analízis céljából mintát is vesznek belőlük. (...)

Szilágyi Annamária

Megújul a soproni Alma Mater

Beszélgetés dr. Fábíán Attilával,
a Soproni Egyetem rektorával

A Soproni Egyetem 2020 augusztusában az elsők között lépett a modellváltó egyetemek sorába. Megalakult a Soproni Egyetemért Alapítvány, amely átvette az intézmény fenntartói jogait. A patinás intézmény szellemiségében is a megújulás útjára lépett, a fenntarthatósággal kapcsolatos képzési és kutatási területeket tűzte a zászlójára. Hagyományokról és megújulásról beszélgettünk dr. Fábíán Attila rektorral, ezúttal már maszk nélkül.

– Egy korábbi interjúban hivatkozt az egyetem korábbi professzorára, Kosztká Miklósrá, mint példaképére. Mire gondolt?

– Ha valaki jól ismerte Kosztká professzor urat, akkor tudta, hogy nagyon szigorú, minden tekintetben nagyon következetes, aki hihetetlen odaadással igyekezett átadni a tudását. A hallgatók reggel hattól este hatig bármikor fordulhattak hozzá, és mindenben segített. Ez a fajta didaktikus építkezés a műszaki tervezésben elengedhetetlen. Ez jellemezte őt. Amikor eljött a vizsgaidőszak, akkor ugyanazzal a következetességgel és szigorral kérte számon az anyagot. Az én filozófiám is hasonló. A szorgalmi időszakban mindent megadni a hallgatónak, és a vizsgán pedig következetesen számon kérni. Kosztká professzor is az volt a jellemző, hogy kevésbé a taxatív tudásra volt kíváncsi, hanem inkább

az építkező, gondolkodó, rendszerszemléletű tudásra. Én is ugyanezt követem. Ő volt a diploma konzulensem is. Tudtam, ha őt választom, akkor a választott szakmát, az utépítést, jól elsajátítom. A diplomaterveket utépítésből készítettem, egy Lillafüred fölötti területen, Csipkéstető közelében kellett három kilométeres szakaszt tervezni dolinákkal súlyosbított terepen.

– A hallgatók bevonása Önnek is szívügye lett. Úgy tudjuk, megvalósult például egy hallgatói faültetés...

– Még nem, ez a következő ültetési időszakban, novemberben valósul meg. Az Országfásítási Programhoz kapcsolódva 2021-től minden évben egy-egy fát ültetünk el az őszi félévre beiratkozott valamennyi első hallgatónk után. Jelképes üzenetnek szánjuk, amivel kifejezzük egyetemünk elkötelezettségét a fenntarthatóság, a természet kezelése iránt. Mindemellett ez üzenet az egyetemre jelentkező fiataloknak is: nálunk olyan helyre érkeznek, ahol a természet iránti elköteleződés, a fenntartható jövőbe vetett hit értéknek számít, amiért aktívan cselekszünk is.

– Van hozzá terület?

– Igen, a Harkai platón, a Harkai lőtér közelében, ahol a Tanulmányi Erdőgazdaság meglévő erdejéhez tudunk csatlakozni. Közvetlenül az út melletti terület, könnyen el is érhető.

– Lehet, hogy ez egyfajta zárandokhely lesz?

Dr. Fábíán Attila rektor

– Annál is inkább, mert azt szeretném, hogy ez a „Hűség erdeje” legyen. Egyrészt azért, mert remélhetően majd vissza-vissza járnak a végzett hallgatók az évfolyamuk erdejéhez, másrészt pedig idén, 2021-ben van 100 éve, hogy Sopron városába költözött az egyetemünk.

– Milyen jubileumi megemlékezést terveznek?

– Külön emlékbizottság dolgozta ki a programtervet. A pontos évfordulóra, szeptember 8-ra tervezett ünnepek összefonódnak a 2021-es tanévkezdéssel, és a járványhelyzet miatt elhalasztott Valétálás is ebben az időszakban, szeptember 11-én lesz. A hivatalos programok mellett fontosnak tartom a hallgatók aktív megszólítását, így például az egyetemi erdő első fáját is ekkor ültetjük el jelképesen. A várossal egyébként a programok szervezése mellett is szorosan együttműködünk, kiváló a kapcsolatunk a polgármester úrral. Az egyetem nem létezhet a város nélkül, és talán kijelenthetem, hogy a város sem az egyetem nélkül. Ezt a kapcsolatot idén tovább szeretném erősíteni, és nem csupán a centenárium kapcsán. A városban jelentős fejlesztések folynak, megújult a Várkerület, ideért az M85-ös út, felépült az uszoda és még sorolhatnánk. Az egyetem infrastrukturális megújításának tervei is ebbe a sorba illeszkednek.

– Amennyiben az egyetem megfelelő forrásokhoz jut, akkor milyen fejlesztésekre fordítják? Gondolok például az E épület felújítására, a botanikus kert rendbetételére...

– A színvonalas, 21. századi, nemzetközi szinten is elismert oktató-kutató munkához infrastrukturális fejlesztések

Az Alma Mater főépülete

re is szükség van. A fenntarthatóságért elkötelezett intézményként regisztráltuk magunkat a nemzetközi Green Metric világranglistán, ahol az oktatott tárgyak, az egyetem elhelyezkedése egyértelműen az erősségeinknek bizonyultak, míg jelentős igényként merült fel az infrastruktúra fejlesztése. Az egyetem megújulása egy folyamat, amiben a szervezeti reformok megkezdődtek, és az infrastrukturális fejlesztésekre is készülünk.

– Ezek szerint az egyes önálló fejlesztések helyett rendszerben gondolkodnak?

– Igen. Átfogó terveink része a zöldterület fejlesztése, a 17 hektáros botanikus kert megújítása. Valóban szükséges az „E” épület felújítása. Gondolkodunk a kiállítási tereink bővítésében, hiszen sok ezernyi emléktárgy van a múzeumban, ami nincs kiállítva. Hosszú távon el kell végezni valamennyi épületünk energetikai megújítását, ahol az olajalapú fűtőrendszer helyett megújuló energiaforrásokra szeretnénk alapozni az energiaellátást.

– Zöld egyetemhez illően...

– Az egyetem minden fejlesztésének tükröznie kell a fenntarthatóság központi szerepét. Ezért fontos tervünk a könyvtár és a menzaépület helyén felépítendő modern tudásközpont, az ERTI soproni osztályának megfelelő színvonalú környezetben való elhelyezése vagy a sportolási lehetőségeket bővítő fejlesztések. A vendégoktatók számára is színvonalas szálláshelyet szeretnénk, és az egykori „KISZ-ház” helyett az ifjúsági programoknak helyet adó épület kialakítása is szükséges. Olyan átfogó fejlesztési rendszerben gondolkodunk, ami a fenntartha-

Dr. Fábrián Attila (SOE) és dr. Gyuricza Csaba (MATE) rektor együttműködési megállapodást írt alá

tó jövő iránt elkötelezett generáció számára vonzó és élhető környezetet teremt.

– Ennek szerves része a sport. A mi időnkben még heti két testnevelési óra volt. Hogyan alakul napjainkban az egyetemi sportélet? Mi a helyzet a SMAFC-val?

– A SMAFC létezik, sajnos kevés egyetemista sportol a szakosztályokban. Többek között működik a tájfutó, a sí és az NB I/B-s kosárlabda szakosztály. A városal egyetértésben a Soproni Sportiskolával közösen dolgozunk az egyetem bázisán egy férfi nemzeti kosárlabda akadémia megteremtésén.

– Amerikai mintára...

– Igen. A mai generációk élményközpontúak. Remélhetően egyre többen választják a szabadtéri sportokat, ezért nekünk ezen a téren is szolgáltatnunk kell.

Sportéletünknek nagyon fontos része kell, hogy legyen a tömegsport. Az én időmben számos házibajnokságot rendeztünk, és ezeken a hallgatók kilencven százaléka részt vett. Persze nem elhanyagolható a versenysport sem, sőt ennek vonzása, a szurkolók jelenléte komoly marketing-lehetőség is. Az élsportolók pedig példaképek a fiatalok számára: a mi csapatunk. Elég, ha csupán a SMAFC aranycsapatának tagjaira, Orbay „Cila” Lászlóékra, Tvardy Györgyékra, Bakonyi Gáborékra gondolunk. A meccseken még a csilláron is lógtak a szurkolók. Ezeket az időket szeretnénk visszahozni.

– Ejtsünk szót az oktatásról is,

– Ami a lényeg, hiszen ennek érdekében végzünk minden fejlesztést! Az egyetem négy kara egy ernyő alatt helyezkedik el. Ezt úgy hívjuk, hogy fenntarthatósági tudáspark. A hívó szó a fenntarthatóság. A társadalom, gazdaság, természet hármásának összhangja a legfontosabb. Az egyetem karai e három területen működnek. A természet az Erdőmérnöki Karé. A természeti erőforrások hasznosítása, a műszaki innováció a megújult névvel működő Faipari Mérnöki és Kreatív-ipari Karé. Nem elhanyagolhatók azonban a fenntarthatóság gazdasági és társadalmi vonatkozásai sem, amire a Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar és a Benedek Elek Pedagógiai Kar építi a tevékenységét. Szeretnénk erre egy komplex rendszert felépíteni. Ennek az egyetemnek nem pusztán az erdőmérnök-képzés adja az unikális jellegét, hanem az a közösség, aminek a filozófiai magja az erdőmérnök-képzés. Lényeges, és legfontosabb elem az erdő, de ugyanolyan fontos

Évzáró 2021-ben

a köré épülő többi, más képzés is. Ha fa, akkor faépítész, ha közgazdaság, akkor például ökoturisztika és a fenntarthatóság egyéb aspektusai, a pedagógiában pedig az erdőpedagógia és az ökotudatosságra nevelés. Tehát ez a közös filozófia áll a középpontban, nem az egyes képzések elszigetelt fejlesztésében gondolkodunk.

– Fontos presztízs szempont, hogy a karok oktatói az egyetemi vezetésben milyen arányban részesülnek...

– Szeretnék felülemelkedni ezeken a szempontokon, és nem ezek alapján kértem fel a helyetteseimet sem. Selmecbányán is komplex egységben, egymásra utalva élt a bányászat, a kohászat és az erdészet. Ezek a szakmák kiegészítették egymást. Ma már az erdőmérnökképzés nem elegendő ahhoz, hogy egyetemenként működjünk. A komplexitás úgy néz ki, hogy az erdők kezelése során faanyag keletkezik, ott él a vad, a fát feldolgozzuk, megkötjük a légköri szén, a fából készülő házat és más termékeket a piacon eladjuk, és ezekben a házakban laknak a jövő generációi. Ebből a komplexitásból adódóan az egyetemünk olyan képzéseket nyújt, amelyhez hasonló más egyetem nem tud. A zöld egyetemen szeretnék túllépni, mert mi nem csak zöldek vagyunk, nemcsak a vízhasználatra, meg a szemétkézelésre figyelünk, hanem fenntarthatóak vagyunk, amiben a közösség is bennfoglaltatik. A legfontosabb feladatunk a saját identitásunk megteremtése az utóbbi évtized hanyatlásai után. A letisztult énkép megteremtése után nézhetünk körül újabb területek

Munka a laborban

feltárása és beépítése céljából. A jelen koncepció szerint az egyetem arculatát, tudásbázisát, az épületeit, belső harmóniáját, a szakmai kapcsolatok megerősítését és a külső megítélését kell rendbe tenni. Mindez az előttünk álló 3-5 évre éppen elégséges feladat lesz. Azt sem szabad elfelednünk, hogy a mögöttünk hagyott viharvert idők nagyon sok emberi kapcsolatot is megtépáztak. Magam rohanás helyett a megfontolt haladás híve vagyok. Lesz tennivalónk bőven az elkövetkező évekre.

– Kapcsolódva az énképhez... Nemrég megjelent egy finn erdőmérnök dolgozata, amelyben arra figyelmeztet, hogy a mostani pandémia jó alkalom arra, hogy az erdész szakma megerősítse az

identitását. Ezzel a szerző a gondok középebe talált, mert az erdész szakmát, az erdészet presztízsét erősen megtépázták az utóbbi időben. Ez pedig hat a beiskolázásra, a jelentkezők számára és felkészültségére is...

– Ez két dolgot is jelent. Az építő kritikát a szakmától el kell fogadnunk, és be kell helyeznünk a jövő felépítésébe. Másrészt, hogy egy képpel éljek, az erdőgazdálkodás olyan, mint egy köves gyűrű, amelyen az ékkő az egyetem. Egyik sem létezhet a másik nélkül. Ennek érdekében az elmúlt időszakban például végiglátogattam az erdőgazdaságokat, és valamilyen vezérigazgatóval átbeszéltem a jövőépítést.

– A duális képzésről lesz szó?

– Nem, az egy forma, mi a tartalmi elemekről beszélgetünk. Erdészeti tudásközpont kialakításán munkálkodunk a középfokú képzést végző agrárcentrumokkal és az erdőgazdálkodókkal közösen. Egy irányba mutató oktatási-kutatási gondolkodásra van szükségünk. A képzés egyik nagy gondja például, hogy az osztott (Bsc-Msc) képzés idején „elveszték” műszaki tárgyak, ezáltal szűkültek az elhelyezkedés lehetőségei. Napjainkban mintegy 30 óra a közvetlen, kontakt órák száma. Ez csökkenti a csoportmunka tapasztalati szerepét. A jövő a kötelező kontakt óraszám csökkentése, nagyobb szabadság a hallgatóknak az önállóság terén, és emellett olyan oldalági képzési lehetőségek biztosítása, amelyek elvégzése további szakmai előmenetelt biztosít. Ezzel a hallgató megkapja például az útépités alapjait, és ha visszajön újabb két félévre, akkor felteheti a koronát az erde-

Emlékezés a centenáriumra

szeti útépités szakmai tudnivalóira. Ezzel jogosítványt szerez az ilyen jellegű tervezői, kivitelezői munkákhoz. Tehát, aki hajt és szorgalmas, az öt év alatt többlet diplomá(ka)t szerezhet. Erre nem kötelezhető a hallgatók, mi a lehetőséget biztosítjuk a számukra. Nagyon nagy lehetőséget jelent ebben a Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. alapítványi tulajdonba kerülése, hiszen el tudunk kezdeni dolgozni a gyakorlati képzés komplex rendszerének kialakításán. A végzett hallgatók így már konkrét gyakorlati tapasztalattal léphetnek be a munkaerőpiacra.

– *Ha jól értem, az értékesíthető szakadás bővítését is célul tűzték ki.*

– Így van.

– *A hírekben szerepelt a nemzeti erdőlabor fogalom. Ez mit takar?*

– Ez az erdészeti kutatások összefogását jelenti, az év elején hozzánk csatlakozott Erdészeti Tudományos Intézet és az egyetem kutatásainak integrálását. Az oktatási tevékenység mellett ugyanis a fenntarthatósággal kapcsolatos kutatások is kitörési lehetőséget jelentenek Sopron

számára. Létrehozható egy faipari és kreatív ipari kompetenciaközpont, amely kifejezetten a faanyag hasznosításáról szól. Megvannak az alapok egy humánökológiai kompetenciaközpont létrehozására és kialakítható egy, az agrár távérzékeléshez köthető központ. Nagy feladatot képez a klímaváltozással kapcsolatos kutatás is. Mindez egy teljesen más kutatói belső hálózatot feltételez, amelybe valamilyen kar bekapcsolódik. Szinte mindegyik kutatásnak van ökonómiai, illetve ökológia vonatkozása.

– *Kialakult az alapítványon kívül és belül a pénzügyi, finanszírozási menete, formája?*

– A kialakult rendszer biztosítja az egyetem zökkenőmentes működését. Fontos a fejlesztési források megszerzése, amiben az Alapítvány és az egyetem vezetése jó összhangban dolgozik együtt. Emellett meg kell különböztetnünk a fenntartói alapítványt az egyetem két saját alapítványától. Ezek entitását is újra kell gondolni. Ha például Vancouverből egy idős kolléga szeretné támogatni a

hazai erdőmérnökképzést, akkor meg kell tudnunk mondani, hogy hol, konkrétan milyen célra van szükségünk a segítségre.

– *Ez részben kommunikációs kérdés is. És ha már ide érkezünk... Már nincs Vivat Academia. Lesz újra?*

– A kommunikációnak nagyon nagy a szerepe, és a gondolkodásunkban is fontos helyet kell kapnia. Itt is nyitnunk kell azonban a fiatal korosztály felé, éppen ezért a közösségi médiajelenlétünk erősítése kulcskérdés. Fontosnak tartom azt is, hogy az egyetemen folyó oktató-kutató tevékenység eredményei minél jobban látszódnak a társadalom egésze, az egyes szakmai ágazatok, a partnereink vagy akár az alumni tagjai számára. Hiszen ebben van az erőnk: olyan közösséget képviselünk, ahol hagyománya van a fenntartható gondolkodásnak. Erre alapozva pedig az itt végző szakemberek megoldásokat tudnak kínálni a jövőben az emberiségre váró környezeti, gazdasági és társadalmi kihívásokra. Hiszen mindannyian ezért a jövőért dolgozunk!

Zétényi Z. – Nagy L.

Új vezetők és megújuló szervezet

2021 júliusától új, egyszerűbb szervezeti struktúrában folytatódik az oktató és kutató munka a Soproni Egyetemen. A szervezeti egységek közötti együttműködésen alapuló rendszerben kiemelt szerepe lesz az intézeteknek, amelyek a Karokhoz hasonlóan megújult vezetéssel vágnak neki az új tanévnek. Az Erdőmérnöki Karon dr. Heil Bálint kapott megbízást a dékáni feladatok ellátására, mellette dr. Czímber Kornél a megbízott kutatási és külügyi, míg dr. Kovács Gábor a megbízott oktatási dékánhelyettes. Az Erdőmérnöki Karon négy intézetbe szervezve végzik a munkát: dr. Lakatos Ferenc vezetésével működik az Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézet, dr. Király Géza vezetésével a Geomatikai és Kultúrmérnöki Intézet, dr. Rétfalvi Tamás irányításával a Környezet- és Természetvédelmi Intézet, míg a Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézetet dr. Jánoska Ferenc vezeti.

Megváltozott elnevezéssel folytatja működését a Faipari Mérnöki és Kreatívipari Kar, melyet továbbra is dr. Magoss Endre dékán vezet, Joóbné dr. Preklet Edina oktatási és dr. Pásztory Zoltán kutatási dékánhelyettes segítségével. Szintén négy intézet tartozik a kar szervezetéhez: az Alkalmazott Művészeti Intézet dr. Lenkei Balázs, a Faépítészeti Intézet dr. Markó Balázs, a Faipari és Műszaki Intézet dr. Fehér Sándor

és az Informatikai és Matematikai Intézet dr. Hegyháti Máté vezetésével.

A Lámfalussy Sándor Közgazdaság-tudományi Kar dékánja dr. Széles Zsuzsanna, oktatási helyettese dr. Keresztes Gábor, a nemzetközi ügyekért felelős helyettes pedig dr. Nedelka Erzsébet. A Közgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézetét dr. Hoschek Mónika, az Üzleti Tanulmányok Intézetet dr. Koloszar László, az Ökológiai Gazdaságtan Intézetet pedig Pappné dr. Vancsó Judit vezeti.

A Benedek Elek Pedagógiai Kar életét ismét dr. Varga László igazgatja dékánként, helyettesei a kutatási és nemzetközi ügyekben Kissné dr. Zsámboki Réka, az oktatással kapcsolatos kérdésekben dr. Simon István Ágoston. Dr. Molnár Katalin vezeti a Társadalom-Szociális és Kommunikációtudományok Intézetet, dr. Gáspárdy Tibor Zoltán a Művészeti és Sporttudományi Intézetet és dr. Hartl Éva a Neveléstudományi és Pszichológiai Intézetet.

Az idegennyelv-oktatás és a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének fontosságát jelzi, hogy közvetlenül rektorhelyettesi irányítás alá került az Egyetemi Idegennyelvi Központ, a vállalati kapcsolatok fontosságát pedig a Vállalati Kapcsolatok és Innovációs Központ megalakulása mutatja.

*A változó világban is van víziónk az erdő jövőjéről***Az OEE bugaci vándorgyűlése**

Kitűnő kirándulói időben került sor 2021. augusztus 26-án az OEE 151. Vándorgyűlésére a bugaci Karikás Csárdánál.

Elsőként a házigazda, Sulyok Ferenc, a KEFAG Zrt. vezérigazgatója köszöntötte a vendégeket. Emlékeztetett: „A Duna-Tisza-köze szélsőséges termőhelyi viszonyai között gazdálkodunk. Az itteni erdők túlnyomó része a korábbi futóhomokon létesült. A klímaváltozás fokozott mérvű kihívások elé állítja ezeket az erdőket és az erdőket kezelő helyi erdészeket. Szerencsére teljesen megalapozott az a mondas, hogy a homokon való gazdálkodás kreatívvá tesz! A térségben alkotó erdész elődeink is híresek voltak makacs elszántságukról, kísérletező hajlamukról és feltétel nélküli erdőszeretetükről, de ez manapság sincs másként!”

A vezérigazgatót követően Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke köszöntötte a vándorgyűlés résztvevőit. A soproni Alma Materre emlékeztetett, ahonnan '56-ban kénytelen volt elmenekülni 24 oktató és majd' kétszáz hallgató, akik Vancouverben találtak második otthonra. Isten éltesen a magyar erdészeket! – zárta gondolatait a térség országgyűlési képviselője.

Ezután Kiss László, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke következett. Részletes, elemző beszédében többek között emlékeztetett arra, hogy csak különlegesen súlyos történelmi helyzetekben maradt el a vándorgyűlés, mint az utóbbi évben a Covid miatt. „Sosem adjuk fel a vándorgyűlés ügyét!” – figyelmeztetett. Kiemelte az alföldi embert magasra emelő egészséges törekvést, munkabírást, leleményességet és alkalmazkodást, mert erdésznek lenni az erdő istenadta hazáján kívül, a legnagyobb kihívás és felelősség. Biztató eredményként említette: Az erdészeti ágazat ökoturisztikai fejlesztései, programjai sikerrel szolgálták ki a növekvő igényeket, ezért reflektorfénybe került az erdő és az erdészek jelentősége, társadalmi szerepe.

Hangsúlyozta, az OEE hagyományai szerint segítjük a magyar identitás megmaradását, az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai helyi csoportjainkkal egy unikális, Kárpát-medencei magyar egyesület képét mutatjuk meg. Ma már a tagságunk több mint tíz százaléka határon túli illetőségű.

Az Erdei Vándortábor Programot az egyesület legnagyobb, legsikeresebb közönségkapcsolati és erdőpedagógiai mozgalmának nevezte.

A szakmai kapcsolatokról szólva elmondta, hogy az Agrárminisztérium stratégiai partnereként, szoros együttműködésben állunk az Erdőkért Felelős Államtitkársággal.

Hasonlóan jók a kapcsolatok a meg erősödő Soproni Egyetemmel is.

A társadalmi szervezetek között föl sorolta a MEGOSZ-szal, a FAGOSZ-szal, a PRO SILVA Hungáriával és a Nemzeti Agrárkamarával működő kapcsolatokat,

viszonyokra szabott, már bevált erdőkezelési módszerekre is alapozó megközelítések szükségesek.

Az elnök a cselekvés két irányát jelölte meg: Egyrészt határozottan fel kell lépünk a nem kellő mértékben átgondolt direktívák kiigazítása érdekében. Másrészt el kell érünk, hogy tudományokat integráló, a legújabb trendeket ismerő felkészültségünk hiteles és elfogadott legyen.

Felhívta figyelmet arra, hogy az évszázadok alatt kimunkált gazdálkodási módok szorulnak áthangolásra, igényelnek új szemléletet. Ezzel együtt, csak olyan megoldások lehetnek életképesek, amelyek az erdők és a társadalom érdekeit egymással összhangban képviselik.

Programadó gondolatokat is megfogalmazott: „Az erdészet a klímaváltozás hatásainak mérsékléséért, erdeink

A bugaci sátorban

és közölte, megállapodást kötöttünk az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettel, a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetével, és hamarosan a Magyar Cserkészszövetséggel is.

Hangsúlyozta, meg akarjuk erősíteni a köztudatban az erdei életközösség egészét gondozó és megőrző erdész képét, és el kell érünk, hogy az erdők ügyeiben, a társadalom első kapcsolódási pontja az OEE legyen.

Ezek után részletesen tárgyalta az EU meglehetősen életszerűtlen erdészeti stratégiáját. Emlékeztetett, hogy hazánkkal együtt 11 uniós tagállam szakminisztere tiltakozott a nyilvánosságra hozott stratégia szemléletmódja ellen – szinte hatástalanul. Idézte az Európai Erdészeti Intézet tanulmányát, mely szerint mindenütt helyi

alkalmazkodóképességének erősítéséért.” Majd hozzátette: Számunkra a fakitermelés nem cél, hanem az erdőgondozás megfontoltan alkalmazott eszköze.

Mindezek érdekében: elkerülhetetlen, hogy már a következő évtől kezdődően, a jól átgondolt megújulás irányait tüzzék napirendre a vándorgyűléseink, és azokat hangsúlyozzák az üzeneteik. A vándorgyűlések szakmaiságát, produktivitását tematikus szakmai konferenciákkal szükséges kiegészítenünk. Később a szakosztályok rendezvényeit is az aktuális célokra kívánatos összpontosítani.

A jövő „erdőszakmájának” megalapozásáról elmondta, a fő üzenetünk a fenn tartható és többcélú, a természetvédelmi szempontokat is integráló, dinamikus fejlődő erdőgazdálkodás, majd hozzátet-

te: A változó világban is van víziónk az erdő jövőjéről!

Végezetül az egyesület jövőjével kapcsolatos gondolatait foglalta össze, többek között hangsúlyozta, hogy tervszerű működésünk mellett a kívánatos önszerveződésnek is nagyobb teret engedünk.

Kiss László OEE elnök távlatokat is felvázoló beszédét követően Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes lépett a mikrofonhoz.

A szónok kiemelte, hogy az Országos Erdészeti Egyesület olyan értékösszeg, amivel csak kevés szakterület büszkélkedhet. A Kárpátok gyűrűjében szolgáló erdészársadalom egy család-ként járul hozzá nemzetünk egységéhez. Kevés olyan szakma van, melynek ünnepi közgyűlésén gondolatban végigtekinthetnek Gyergyótól Lendváig, Eperjestől Temesvárig, végig a magyarlakta vidékeken – mondta köszöntőjében Semjén Zsolt. Majd hangsúlyozta, hogy az erdészársadalom képviselői – kiemelten az erdőgazdaságok – komoly részt vállaltak a jövő hónapban megnyíló vadászati világhiállítás előkészítésében is. Ez a színes programsorozat garancia arra, hogy az esemény valóban emlékezetes legyen. A kiállítás dicsőségét és üzenetét a most létrehozott emlékhelyek és telepített emlékerdők fogják hirdetni. Emlékeztetett, hogy két hét múlva hazánk ad otthont a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusnak is. Köszönet az erdőgazdaságoknak, amelyek ennek tiszteletére huszonegy emlékkeresztet állítanak fel a magyar erdőkben. Semjén Zsolt úgy vélekedett: a mai kor erdészei összetett, sokszor eltérő igényrendszer szolgáltatásban állnak. Hozzátette: a közcélú erdőgazdálkodásban, a turisztikai fejlesztésekben – benne a történelmi, kulturális, egyházi emlékhelyek gondozásával – a szűkebb pátriájuk valódi házigazdáiként jelenhetnek meg az egész társadalom előtt.

Ezt követően Nagy István agrárminiszter köszöntötte a vándorgyűlés résztvevőit. Beszédében kiemelte, a megjelentek száma hűen tükrözi, hogy a közel négyezer tagot számláló egyesület példaértékűen fogja össze a Kárpát-medencei erdészársadalmat, az ország és a magyar családok jövője fölött örökös erdészeket.

Megújuló természeti erőforrásaink, köztük az erdők állapota döntően meghatározza, milyen lesz gyermekeink, unokáink jövője Magyarországon, hogy

milyen életminőséget nyújt majd a Kárpát-medence az itt élőknek – hangsúlyozta Nagy István, majd hozzátette: a klímaváltozás elleni küzdelem egyik leghatékonyabb eszköze az erdők védelme, gyarapítása.

A miniszter kiemelte: a társadalom egyre inkább megbecsüli az erdészek munkáját annak köszönhetően, hogy rengeteg ember túrázik, fut, kerékpározik, sportol a jól karbantartott magyar erdőkben.

A miniszter köszönetet mondott azért, hogy az OEE fontos szerepet vállalt az ország- és településfásítási programban, ami az egykori Alföld fásítási programhoz hasonlítható erdőtelepítés. Amit most csinálunk, arra száz év múlva már történelemként fognak emlékezni, és az akkori nemzedékeknek a jólétét és az élhetőséget tudjuk biztosítani ezzel a munkával – fogalmazott Nagy István.

A vándorgyűlés résztvevőit köszöntötte Kovács Zoltán, a 2021-es „Egy a Természettel” Vadászati és Természeti Világhiállítás lebonyolításáért felelős kormánybiztos, aki közölte, az ország legregebbi szakmai és civil szervezetének, a magyar erdészeti egyesületnek is lesz alkalma bemutatkozni a világhiállításban. Tizenkilenc konferenciánap is lesz a világhiállítás idején, amelyből öt nap az 1971-re emlékező, magyar inspirációjú vadászati és vadgazdálkodási konferencia, ahol mindenki meg tudja mutatni a tudását, azt a hagyományt, amelyet hordoz az erdészeti szakma – mondta Kovács Zoltán.

A kormánybiztos követően Györffy Balázs, a Nemzeti Agrár Kamara elnöke lépett a mikrofonhoz, hogy köszöntse a vándorgyűlést. Az elnök emlékeztetett, az elmúlt két év az erdőgazdálkodásban jelentős változásokat, sok tekintetben bizonytalanságokat hozott. A termelési feltételek általában is jelentősen megváltoztak. Kedvezőtlenebbé váltak a foglalkoztatási viszonyok, romlott az alvállalkozók helyzete és az erdőgazdálkodás technológiai viszonyai, illetve összességében jelentősen romlottak a hazai faanyag-értékesítési lehetőségek. Az EU-bizottság nyáron a tavaly napvilágot látott biodiverzitás stratégia mellé kihirdette a „Fit for 55” névre keresztelt ambiciózus klímapolitikai vállalatcsomagot és az új uniós erdészeti stratégiát. Mindezt egyelőre egy sor bizonytalansággal tarkítva, de annak a határozott üzenetével, hogy az erdőgazdálkodóknak a jövőben lénye-

gesen nagyobb környezeti elvárásokkal kell szembesülniük. Emlékeztetett, éppen egy éve annak, hogy az Alapvető Jogok Biztosának kezdeményezésére az Alkotmánybíróság megsemmisítette az erdőtörvény 2017. évi természetvédelmi tartalmú módosító rendelkezéseinek jelentős részét. Ehhez képest az erdőgazdálkodók alkupozíciói még tovább romlottak.

Hozzátette: az év elején hatályba lépő szabályozások az osztatlan közös tulajdon felszámolásának új lehetőségeiről az erdőkre is kiterjednek, éppen ezért sajnálatos, hogy az erdők és az erdőgazdálkodás sajátosságait nem minden esetben veszik figyelembe.

Közben zajlik a 2023–2027. közötti időszakra vonatkozó új agrárfejlesztéspolitikai tervezése is. Ha bölcssek vagyunk, akkor erre már az ismerttetett kihívások tudatos figyelembevételével kerül sor, hogy a Kormány által jelentősen megnövelt vidékfejlesztési források ténylegesen hozzájárulhassanak az erdőgazdálkodók terheinek mérsékléséhez és az előttünk álló ágazati folyamatok tudatos irányításához – hangsúlyozta az elnök.

A beszédek végeztével került sor az egyesületi kitüntetések átadására. Elmer Tamás főtitkár elsőként dr. Semjén Zsoltot szólította, aki az OEE Tiszteletbeli Tagja kitüntetést vehette át.

Az díjátadás a Bedő-díjakkal folytatódott. A díjazottakat Tóth Gábor, a díjbizottság elnöke méltatta. Bedő Albert-emlékérmét kapott dr. Jung László erdőmérnök, valamint Madácsi Sándor erdőmérnök.

Kaán Károly-emlékérmét kapott dr. Hirka Anikó erdőmérnök, Reményffy Rita erdőmérnök.

Decrett József-emlékérmét kapott Bálint István erdésztechnikus, Heffler László erdésztechnikus.

Elismerő oklevelet kapott 13 hazai, kárpátaljai és erdélyi szakember.

Az ERTI Vadas Jenő-díját dr. Gabnai Ernő erdőmérnök kapta.

Madas László-emlékérmét kapott Horváth Ernő erdőpedagógus.

Az Év erdésze verseny díjazottjai: Első helyezett Somogyi Péter 2. helyezett Horváth Flórián, 3. helyezett Bakfi Péter erdész.

Végezetül az „Egy a természettel” Vadászati és Természeti Világhiállítás előkészítésében részt vett szakemberek részére díszjel átadására került sor.

(Z.Z.)

Folytatjuk szakmatörténeti sorozatunkat, ezúttal egy, az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatos állásfoglalással, amelyet az Erdészeti és Faipari Híradó, 1993. januári száma közölt.

Az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatos állásfoglalás (Erdészeti és Faipari Híradó, 1993. január)

Az alulírott szervezetek az ágazatpolitikát meghatározó aktuális kérdésekben alakítottak ki közös álláspontot.

1. Az erdő sokrétű rendeltetésének teljes körű érvényesítése, a közhasznú feladatok mindenkor ellátása érdekében az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás szakmai felügyelete és irányítása mindenkor – az ágazatot megillető önállósággal – egy miniszter felelős vezetése alatt összpontosuljon. Ugyanitt kell megoldani az erdőfelügyelet és erdőrendezés, mint állami funkció megnyugtató finanszírozását is.

2. Az említett közhasznú funkciók legteljesebben elégséges mennyiségű, hosszú távon is állami tulajdonban maradó erdőterületekkel érvényesíthetőek, ezért javasoljuk, hogy a jelenleg állami tulajdonban levő erdőterületek – leszámítva a már kárpótlásra kijelölteket – feltétlenül maradjanak továbbra is állami tulajdonban.

3. Ezen területek kezelésére – a 3084/1992. Korm. rendeletnek megfelelően – mielőbbi egységes, profiltiszta, állami gazdálkodó szervezeteket kell létrehozni. A tiszta profilba beleértendő az erdőgazdálkodástól elválaszthatatlan vadgazdálkodási tevékenység. A gazdálkodás részét képezik továbbá az ehhez szükséges üzemek, építmények, létesítmények, berendezések.

Szép idő volt, jó idő volt...

4. Az ÁV Rt. vagyonezelésébe utalt erdőgazdálkodó egységek Rt.-vé alakítását oly módon kell végrehajtani, hogy alkalmasak legyenek, a tartós állami tulajdonban maradó erdők kezelését ellátó elsődlegesen nem profitorientált állami erdészeti szervezetek kialakítására. Jogszabályba kell foglalni az erdők kezelésébe adásának feltételrendszerét.

5. Az erdők jelen gyakorlatának megfelelő kárpótlása állami tulajdonban maradó erdőterületek felaprózódását, minőségi és mennyiségi csökkenését eredményezi. Ezért szükséges, hogy – legalább az erdőterületek kárpótlására vonatkozó négyszeres szorzó érvényesüljön a licitálás során is, azaz az induló kikiáltási ár is négyszeres (azaz 12 000 Ft) legyen erdő esetén.

– Az erdőterületek valóságos értékét érvényesítő rendelkezések meghozataláig szüneteltessék állami erdőterületek további kárpótlásra jelölését.

– A kárpótlás során érvényesüljön a közös, osztatlan kezelés elve: a licitálás tulajdoni részarányra történjék.

– A privatizált állami gazdaságok állami tulajdonban megmaradt erdői kerüljenek az AV Rt. vagyonezelésében levő erdőgazdaságokhoz.

6. Az erdőtelepítési egységárakat, illetve a támogatások mértékét a költségek növekedéséhez igazodóan folyamatosan emelni kell.

7. Az erdőterületeken a nem önffinanszírozó, de közérdekből szükséges tevékenységek költségeit, illetve fede-

zethiányát ki keli mutatni és ennek mértékét a társadalommal szembeni többletigényként a Parlamentnek be kell mutatni a költségvetésbe beépítés érdekében.

8. Az erdő – mint egységes ökológiai rendszer – működőképessége és viszonylagos egyensúlyi állapota csak összes alrendszerének, elemének összehangolt működtetésével tartható fenn. Ezért a vadgazdálkodás és vadászati jog is csak területhez, földtulajdonhoz kötötten gyakorolható felelősséggel.

A fenti elemeket is figyelembe véve ki kell dolgozni az új tulajdonszerkezethez, költség-piaci viszonyokhoz is igazodó, pénzügyi értelemben alátámasztott erdészeti politikát.

Schmotzer András elnök, Országos Erdészeti Egyesület

Czebei Sándor elnök, Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség

Horváth Gábor főtítkárs, Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége

Dr. Kosztka Miklós dékán, Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kar

Dr. Bondor Antal főigazgató Erdészeti Tudományos Intézet

Dr. Mátyás Csaba elnök, Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága

Herczeg Miklós titkárs, Erdészeti Dolgozók Szakszervezete

Dr. Király László ügyvivő, MDF Erdő- és Vadgazdálkodási Kollégium

Stihl Timbersports nemzeti bajnokság – 2021

2021. augusztus 14-én, Biatorbágyon tartották az Andreas Stihl Kft. székházánál a Stihl Timbersport Series, a „sportfavágók elitosztályának” két versenyét.

Előbb a Rookie Cup ifjúsági versenye rajtolt el négy versenyzővel – egy-egy cseh (Matyas Klíma), magyar (Strúbel Bence), olasz (Alessandro Ciaponi) és osztrák (Lukas Wagesreiter) – négy versenyszámban. Ez az ifjúsági világbajnokság kvalifikációs versenyének számít. A versenyt a magyar atléta, Strúbel Bence nyerte. Ő egyébként a kiváló felnőtt versenyző, Strúbel József fia.

Ezt követően került sor a Nemzeti Bajnokságra, amelyben tíz versenyző állt rajthoz hat számban: Andráska Zoltán, Bakó András, Bozsó Zoltán, Hamvasi Ferenc, Juhász István, Juszko Zsolt, Ollé Péter, Pankotai Zoltán, Strúbel József és Szabó András.

A versenyszámok előrehaladtával az eredmények függvényében a résztvevők száma csökkent, az Underhand Chop-nál, a Stock Saw-nál, a Standing Block Chop-nál 10-10 versenyző indult, a Single Buck-nál (segítővel) és a Springboard-nál (két pallóval) már csak a nyolc legjobb mérkőzött, míg a Hot Saw-nál már csak hatan maradtak.

A 2021. évi Nemzeti Bajnokságot Juhász István, többszörös magyar bajnok nyerte (79 ponttal). A második helyezett Bozsó Zoltán, a harmadik pedig Juszko Zsolt lett (mindketten 56 ponttal). Strúbel József a negyedik helyre érkezett.

Érdekes, hogy a tíz versenyző közül csak Juhász István és Strúbel József teljesített minden számban hibátlanul. (Z)

Emlékerdő telepítés Tiszaigaron

Többszöri halasztás után, az országban 21.-ként, az „Egy a természettel” motó jegyében a NEFAG területén is nemcsak elültették, de ünnepélyesen át is adták azt az emlékkövel jelölt erdőrészt, amely kapcsolódik a második, Magyarországon tartott vadászati vilákiállításához.

Két éve kezdődött az emlékerdő-program, melynek keretében az állami erdőgazdaságok egyenként körülbelül egy hektár nagyságú erdő telepítésével állítá-

nak emléket az ősszel megrendezésre kerülő vadászati vilákiállításnak. Ezúttal a Tiszaigari Arborétum gazdagodhatott egy újabb leendő erdővel.

A hely kiválasztásánál minden erdőgazdaság esetében fontos szempont volt, hogy természetvédelmi, turisztikai értéket is képviseljen az emlékerdő – hangsúlyozta Gulyás Andrea, a vilákiállítást szervező iroda kiemelt ügyekért felelős igazgatója, aki elmondta, hogy Tiszaigaron ez többszörösen megvalósul. 150 éve itt a Hortobágy szélén egy földbirtokos, gróf Széki Péter kezdett a fátlan birtokán erdőt telepíteni. Ez alapozta meg a NEFAG Zrt. által kezelt és fejlesztett arborétumot, amelynek területén most az emlékerdőt telepítették. A hely már eddig is turisztikai jelentőséggel bír, és kapcsolódik, sőt együtt kínálja magát a közeli Tisza-tóval.

Dégi Zoltán, a NEFAG vezérigazgatója avatóbeszédében annak jelentőségét hangsúlyozta, hogy mindaz, ami Tiszaigaron megvalósult, vagyis az általuk kezelt és fejlesztett arborétum, illetve most

az emlékerdő telepítése, az ország egyik legfátlanabb vidékén történt. Itt – különösen a klímaváltozás közepette – a fáültetés, erdőtelepítés, -fenntartás önmagában is kihívás.

(Nem említette, de meglátszott, hogy a kiszáradás elkerülése érdekében bizony öntözniük is kell.)

A térség országgyűlési képviselője, F. Kovács Sándor elismerését és köszönetét fejezte ki, amiért a NEFAG hozzájárul a vidék értékeinek gyarapításához. Az egykor fátlan tájon minden fa, minden erdő pozitívan járul hozzá az itteni emberek életkörülményeinek változásához.

A török erdőtűz

Bizonyára ismert minden olvasónk előtt, hogy Törökországban milyen súlyos erdőtűzek pusztítottak.

A török erdész kollégákkal kiváló kapcsolatot tartunk, ezért is küldtünk a szakmai szervezeteik vezetőinek levelet, amelyben együttérzésünkről biztosítottuk őket.

Kedves Barátaink!

A híradásokból értesültünk az országokat, erdeiteket sújtó szörnyű erdőtűz katasztrófáról.

Fogadjátok őszinte együttérzésünket ebben az óriási bajban. Reményünket fejezzük ki, hogy minél kisebb emberi és anyagi veszteséggel mielőbb úrrá tudtok lenni ezen a borzasztó helyzeten.

Kívánunk sok erőt és kitartást ebben az embert próbáló bajban.

Jó egészséget kívánunk, vigyázatok magatokra és egymásra!

Budapest, 2021. augusztus 4.

Az EFDSZ Elnöksége nevében

Dr. Halmágyi János
elnök

Hasan Türkyılmaz kamarai elnök úr köszöni az együttérző levelünket. Bízunk benne, hogy az erdőtűzek a jövőben nem lesznek ekkora mértékűek, s hogy meg tudják őrizni az erdőket a jövő generáció számára.

Elhunyt a csapatvezető

Életének hetvenedik évében, 2021. június 24-én elhunyt Papp Nándor, az Aquaprofit-Nagykanizsai Tungsram Sakk-klub NB I-es sakk együttesének csapatvezetője.

Az első osztályban immár tizenháromszoros sakk-bajnokcsapat sportszakmai vezetője korábban a sportág nagykanizsai, első számú gárdájának tagja, egyben a sakk dél-zalai életének megkerülhetetlen személyisége volt. Mindezek mellett hosszú ideje, egészen mostanáig tevékenykedett csapatvezetőként a klubnál, illetve asztalhoz is ült még az NB I B-s Aquaprofit-NTSK II-nél.

Papp Nándor az Aquaprofit NTSK NB I-es sakkcsapatának vezetője 1952-ben született Nagykanizsán, gyermekkorában ismerkedett meg a sakkal, Pécsen végezte a középiskolát, majd a baranyai megyeszékhelyen szerzett építészmérnöki diplomát. Nagyszerű sakktudása hamar kiderült, és már gyerekként kiemelkedően játszott. Szülővárosába visszatérve ötször, utoljára 2003-ban lett városi egyéni sakkbajnok. 2000 óta csapatvezetőként dolgozott az Aquaprofit NTSK-ban, ez idő alatt a klub 13 bajnoki címet szerzett.

P.L. – kanizsaujsag.hu

Uniós oltalomban részesült a Jászsági nyári szarvasgomba

NEFAG Zrt.

